ЫЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой
ҮНЭН

КСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

50 (7150) | 1955 оной июниин 26, воскресенье | Сэн 20 мүнгэн

Идеологическа хүдэлмэриин шухала участок

анай социалистическэ Эхэ оро- экономическа ба өөрыгөө хамка хүсэ шадалай үндэhэ hуури гшо хүндэ индустриие бүхы хээгээр хүгжөөжэ, тэрээнэй амтануудта түшэглэн ойрын хэдэн й туршада хүдөө ажахые эрид хүгжөөхэ, ороohо тарянай бүхэнэй валовой суглуулбариие иллиард пүүд хүргэхэ, малажагол продуктнуудые үйлэдбэрилкёр—хоёрhoo үлүү дахин ехэ болзорилго Коммунистическэ парветскэ арадай үмэнэ табяад, үлжэ байна.

алажалай ашаг шэмые, ороohо анай ургасые эрид ехээр дээүлхын түлөө тэмсэлдэмнай бажэ бэрхэшээлнүүдшье ушаржа хонь мэдээжэ. Эдэ бэрхэнүүдые уридшалан хаража, тэе амжалтатайгаар дабан гаратулада партиин табиhан шухашухала эдэ зорилгонуудые бэедэ хүн бүхэнэй үдэр бүриин ажалай ямар ехэ удхашанарбайhаниие, бүгэдэарадай энэ элдэ өөhэдынь оруулха хубитые озникгууд, совхоз болон МТСй хүдэлмэрилэгшэдтэ тодо hайойлгуулха хэрэгтэй. Тиимын тупартийна организацинууд олоын дунда политическэ болон эмлэй хүдэлмэриин хэмжээе улам аруулха зэргэтэй.

алшадай дунда үнгэргэгдэдэг тическэ хүдэлмэриие hайжака хэрэгтэ лекционно пропаганэ үүргэ дүүргэдэг байна. Муэбэрэй аймагай Никольско, гатайн аймагай Ехэ-Куналейн, нэй аймагай Галтайн ба бусад н хүдөөгэй лекторскэ нэгэдэлhала hайнаар хүдэлмэрилнэ. нэгэдэлнүүдэй лекторнууд колгуудай дунда лекци, элидхэл лдөө олоор үнгэргэнэ.

н партиин зарим айкомуудай рнүүд ба элидхэлшэд лекционропагандада эдэбхитэйгээр хажа, арад зоной дунда хүндэтэй хой. Жэшээлхэдэ, партиин ын айкомой лекторнууд: КяхМТС-эй директор Б. Нимаев, ын музейн директор Р. Тугуба бусад лекцинүүдээ hайнаар даг. Тэдэнэй уншаhан лекцикэ хүн зон олороо сугларжа, хожо шагнадаг.

олитическэ ба научна эрдэм дэллхэ Бүхэсоюзна обществын хүэриие hайжаруулха тушаа пар- Бурят-Монголой обкомой V умэй тогтоолой гараhанhаа хойолитическэ ба научна эрдэм дэллхэ Бүхэсоюзна Обществын т-Монголой отделениин хүдэле hайжаруулха талаар зарим хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Гохой. Железнодорожно районуудществын шэнэ отделенинүүд дхэгдээ.

хэтэй хамта, лекционно пропаинитэ дээрээ республика дой үшөөл муугаар табигдаhхай, шадай ургажа байгаа культурлилтэнүүдые ханганагүй. Ахын, тын, Хойто-Байгалай, Хоринн, ын аймагуудта 1955 оной туын 5 hара соо лекци, элидхэлтон үсөөнөөр уншагдаа. Мүн ылэй түрүүшын хахад соо Түн, Сэлэнгын, Кударын, Баргай аймагуудта лекци, элидхэл лга урда жэлнүүдтэ орходоо өө. Эдэ аймагуудта лектор- элидхэлшэдэй тоонь олоншье хэhэн ажалынь тон бага. ын зарим айкомуудай элидхэлшэдэй, политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ обществын гэшүүдэй, хүдөөгэй лекторскэ нэгэдэлнүүдэй лекторнүүдэй олонхинь ажалшадай дунда политическэ хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулха хүндэтэй уялгадаа харюусалгагүйгөөр хандана, үсөөхэн лекци уншана.

Кабанскын, Сэлэнгын, Прибайкальска аймагуудта загаhашадай дунда элидхэл, лекцинүүд уншагданагүй шахуу. Таряанажалай бригадануудта ба холын гүүртэнүүдтэ лекци ба элидхэл, хөөрэлдөөнүүд үсөөнөөр үнгэргэгдэнэ. Закаменай, Торийн, Ахын, Сэлэнгын, Хэжэнгын, Кударын аймагуудта бурят хэлэн дээрэ элидхэл болон лекцинүүд тон үсөөнөөр уншагдана. Бурядаар элидхэл хэлэжэ шадамаар хүнүүд аймаг бүхэндэ олон болонхой. Имагтал тэдэниие эмхидхэжэ, лекци уншалгада хабаадуулха хэрэгтэй.

Промышленностиин ба хүдөө ажахын тодорхой экономикын асуудалнуудаар, научно-техническэ, естественно-научна темэнүүдээр лекцинүүд, энхэ элүүр байдал ба советскэ мораль тухай, наукын туйлалтануудаар элидхэл үсөөнөөр уншагдана. Уншагдаhан лекцинүүдэй ба элидхэлнүүдэй идейно-теоретическэ, научна хэмжээе дээшэлүүлхэ ба тэдэниие hонирхолтой, тодо хурса, ойлгосотой болгохо хэрэгтэ олон ушарта ёhотой анхарал табигданагүй.

Политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ обществын хүдэлмэриие hайжаруулха тушаа КПСС-эй обкомой V пленумэй тогтоолой абтаhаар hара хахад болобошье hаань, партиин Сэлэнгын, Иволгын, Баунтын, Яруунын айкомууд обществын аймагуудтахи отделенинүүдэй хүдэлмэриие hайжаруулха тушаа өөдтэй юумэ хээдүй, урда мэтэ обществын хүдэлмэриие сэгнэдэггүй зангаа үргэлжэлүүлhээр. Түрүү hаалишад, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд Обществын гэшүүд болгогдоногүй. Обществын гэшүүдэй эдэбхи бага байhаар.

Промышленностиин новаторнуудай, түрүү hаалишадай, хонишодой, малшадай, гахайшадай дүй дүршэлые согсолжо, олониитын шадабари болгохо гээшэ лекционно пропаганда эрхилдэг организацинуудай шухалын шухала зорилго болоно.

Партийна комитедүүд лекционно пропаганда эрхилдэг организацинуудай хүдэлмэриинь түсэбые ба тематикые хаража, тэдэнэй хүдэлмэриие зүбөөр шэглүүлэн залаха зэргэтэй. Лекторнүүдэй кадрые шэлэн ололгодо, тэдэнэй теоретическэ бэлэдхэлые, лекторскэ мэргэжэлые дээшэлүүлгэдэ, нарижуулгада анхаралаа табиха хэрэгтэй.

Партийна комитедүүд болон партийна организацинууд политическэ ба научна hайн бэлэдхэлтэй хүдөө ажахын ба промышленностиин олон тоото мэргэжэлтэдые, багшанарые, партийна, советскэ эдэбхитэдые олониитын дунда политическэ хүдэлмэри ябуулгада олоорнь хабаадуулха уялгатай.

Үргэн олониитын дунда ябуулагдадаг лекционно пропагандые болон агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэриие улам hайжаруулжа, Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын табиhан агуу ехэ зорилгонуудые бэелүүлгэдэ шэнэ амжалтануудые туйлая.

„Потёмкин" броненосец дээрэ болоhон восстанида хабаадагшатай уулзалга

ТРАХАН-БАЗАР. (Азербайджа ССР). Июниин 24. (ТАСС). ёмкин» броненосец дээрэ болоhон восстаниhаа хойшо үнгэр0 жэлэй ойдо зорюулагдажа, овко тосхоной клубта вечер «Потёмкин» броненосец болоhон восстанида хабаадаэрэ үедэ боцман байhан Дмитимофеевич Зыбалов 1905 ондо далайн флодто болоhон революнно событинууд тухай суглалта хөөрэжэ үгөө. Восстаниин та үдэрнүүд тухай, хаанта засагта эсэргүүсэн Хара далайн моряагуудай баатарлигаар тэмсэhэн тэмсэл тухай нютагайхидтаа тэрэ хөөрэжэ үгөө.

Зыбалов 1905 оной ноябрьда Астрахан-Базарска районой Покровко гэжэ түрэл тосхондо зөөжэ ерэhэн юм. Нүхэр Зыбалов тэрэ гэhэнhээ хойшо мүнөө болотор эндээ ажаhуунa. Тосхондоо түрүүшын колхозой байгуулагдахада тэрэ эдэбхитэй эмхидхэгшэдэй нэгэн байгаа. Нүхэр Зыбалов мүнөө пенсионер юм.

Силоснэ барилгын hара

ҮБhЭ ХУРЯАЛГЫН ЭХИЛТЭР СИЛОСНЭ ХҮДЭЛМЭРИИЕ ДҮҮРГЭЕ!

***

Хүдэлмэринь урагшаа ябанагүй

Хэжэнгын аймагай колхозуудта кукурузын хойноhоо харууhан хүсэд hайнаар эмхидхэгдээгүй байхаhаа гадна, силоснэ барилгануудай хүдэлмэри урагшаа ябанагүй. Мүнөө сагай ошожо байбашье, баригдаха ёhотой силоснэ барилгануудай дүрбэнэйншье нэгэ хуби бэлэн болоодүй. Аймаг дотор энэ шухала хүдэлмэриин тон хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байhаниие Хэжэнгын МТС-эй харьяата колхозуудай жэшээ дээрэ хаража үзэебди. Тус МТС-эй харьяата колхозууд энэ жэлдэ 1669 гектарта кукуруза квадратно-гнездовой түрүү аргаар таринхай. Тэрэнэйнгээ ногоон эшэ набшаhаар хори гаран мянган тонно силос дараха ёhотой юм. Тиихын тула 35.000 кубометр газарай хүдэлмэри хэжэ, хамта 36 траншей модо, шулуугаар ханалагдаха байhан аад, мүнөө хорёод хоногой туршада оройдоо 7 мянган кубометр газарай хүдэлмэри хэгдэжэ, Сталинай, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозуудта үсөөхэн траншей ханалагдажа бэлэн болоо юм. Тиихэдэ, Хрущевой, Энгельсын, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудта нэгэшье шэнэ траншей бэлэн болоодүй, харин хуушан хэды траншей заhабарилагдажа байна. Тингэжэ Хэжэнгэдэ сагай нилээд ошобошье, силоснэ барилга урагшаа ябаагүй, мүнөө энэ хүдэлмэри хэлэшэгүйгөөр унжагайруулагдажа байна. Хэрбээ энэ хэбээрээ саашадаа үргэлжэлөө hаа, түсэбэй ёhoop хараалагдаhан силоснэ барилгын хүдэлмэри үбhэндэ оротор дүүрэнгүй, харин намар болотор унжагайржа болохонь. Энэ юун дээрэhээ болооб гэхэдэ, Хэжэнгэдэ газар малтаха техникэ дутажа, траншейн нүхэнүүд малтагдаагүй.

—Бидэ шэнэ траншейнүүдые үни барижа эхилhэн байха аад, манда нэгэшье нүхэн бэлэн болоодүй. МТС-эйхидэй малтажа үгэхэбди гэхэдэнь модо шулуугаа бэлэн болгоод, хуушан траншейнүүдые заhабарилжа байнабди,—гэжэ Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Мункин хэлэнэ. Тус колхоз мүнөө жэлдэ 3257 тонны багтаамжатай силоснэ барилга бэлэдхэхэ ёhотой юм.

Хэжэнгын МТС-тэ оройдоо хоёрхон лэ мүлхидэг скрепер, нэгэ мөөртэй скрепер бии юм. Тиихэдэ МТС-эй инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд өөhэдтөө байhан бэшэ бусад техникые тааруулан зохёожо, газар малтадаг болгохые оролдоогүй. Мөөртэй скреперэйнгээ арбаад хоногто эбдэрхэй хэбтэхэдэнь МТС-эй директорэй уялгые дүүргэжэ байhан главна инженер-механик нүхэр Лысов, ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдэй талаар механик нүхэр Шаргунов гэгшэд ямаршье хэмжээ абаагүй. Тиигэжэ оройдоо хоёр скрепер зургаан колхозуудта ээлжээгээр хүдэлмэрилжэ, сүүдхэ соо зуу-зуу тонны траншейн нэгэ нүхэ малтана. Эндэ газар малтаха техникэтэй нэгэшье предприяти колхоздо шефскэ туhаламжа үзүүлнэгүй. Чесанын МТС-тэ мүн лэ газар малтаха техникэ дутана.

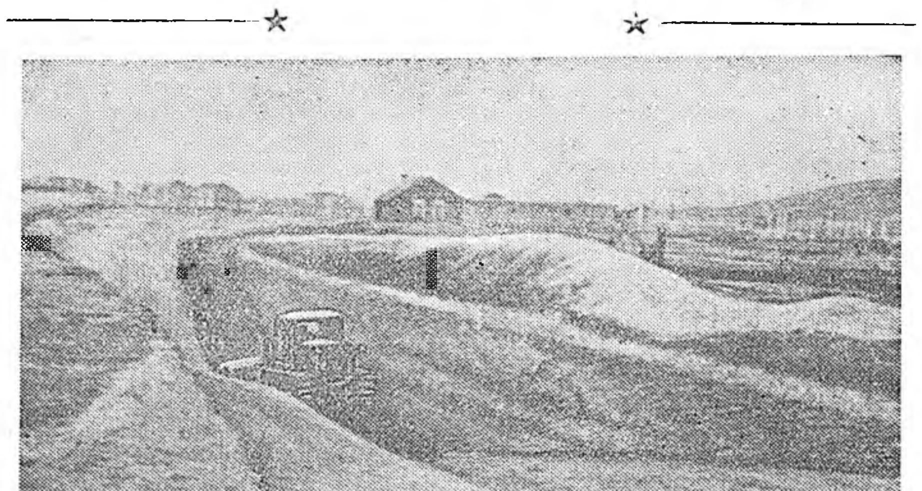
Энээнhээ гадна, Хэжэнгэдэ силоснэ барилгануудай бэшэ бусад хүдэлмэри тон муугаар эмхидхэгдэнхэй, зарим колхозой хүтэлбэрилэгшэд силоснэ барилгые багаар хэхэ hэдэлгэ гаргана. Эндэ колхозникууд болон механизаторнууд Мухаршэбэрэй аймагай гашеинхидэй хандалгатай танилсуулагдаагүй, силоснэ барилгын hара соо энэ хүдэлмэриие эрхэбэшэ дүүргэхэ тухай социалистическэ уялга абаагүй, барилгашадай дунда мүрысөөн муугаар эмхидхэгдэнхэй. Скрепероор Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо траншей малтажа байhан дүрбэдэхи тракторна бригадын тракторист нүхэр Куприянов гашеинхидэй хандалга тухай дуулаашьегүй, үнгэрхэдөө халаан соогоо хэды шэнээн газар малтаха нормоёошье мэдэнэгүй. Тиихэдэ Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэрилдэг комсомольско-залуушуулай хоёрдохи тракторна бригадын бригадир Р. Дашиев гашеинхидэй хандалгыешье, колхозойнгоо хэды шэнээн силос дараха байhаниие, силоснэ барилгые хэзээ дууhаха байhан тухайгаа мэдэхэгүй байшоо. Энэ юун тухай хэлэнэб гэхэдэ, партиин айкомой Хэжэнгын МТС-эй зонодохи инструкторска группа, колхозой партийна организацинууд силоснэ барилгада шухала анхаралаа хандуулаагүй, барилгашадай дунда мүрысөө эмхидхээгүй, ниитэ-политическэ хүдэлмэри муугаар ябуулдаг байна. Энээниие партиин айкомой секретарь (Хэжэнгын МТС-эй зонодохи) нүхэр Трунев өөрөөшье мэдэрнэ. Тиимэhээ колхозой зарим хүтэлбэрилэгшэд кукурузын удхашанарые үшөөл тоогоогүй зандаа. Жэшээлхэдэ, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшын уялгые дүүргэгшэ нүхэр А. Андриевский) мүнөө жэлдэ 1585 тонно силос дараха дүүрэн арга боломжотой байбашье, энээнэйнгээ хахадыень дараха hэдэлгэ гаргана.

—Ургаха, үгышье мэдэгдэнэгүй, юрэдөөл долоон зуун тонно дарабалнай мандаа болохо, — гэжэ колхозой МТФ-е даагша Я. Цыплов мэдүүлнэ. Мүн колхозой түрүүлэгшэ Ткаченко, парторг, түрүүлэгшын орлогшо А. Андриевский бахал иимэрхүү бодолтойнууд. Тиимэhээ эдэнэр силоснэ барилгануудайнгаа хахадыень лэ барихаар түхеэржэ байна.

Мүн аймагай эмхи зургаанууд ба предприятинуул колхозуудтаа туhаламжа болгон 4000 тонно силосэй багтаамжатай барилга бэлэдхэжэ үгэхэ ёhотой аад, мүнөө болотор хүдэлмэрилжэ эхилээдүй байhаар.

Саашадаа иимэ байдал тэсэхын аргагүй. Саг хүлеэдэггүй. Тиимэ дээрэhээ партиин айком ба аймгүйсэдком, МТС-үүдэй дирекцинүүд зохихо хэмжээ абажа, силоснэ барилгын хүдэлмэриие түргэдхэхын түлөө оролдохо зэргэтэй. Тиихэдэ, Хүдөө ажахын министерство газар малтаха техникээр хэжэнгынхидтэ эрхэбэшэ туhалха ёhотой.

Ц. Дандаров, манай корреспондент.

Энэ жэлдэ Үшөөтэйн МТС-эй механизатор Алексей Имнухин хойнонь скрепер шагтагалhан «ДТ-54» маркын тракторээр Ленинэй, Кировэй, Молотовой нэрэмжэтэ колхозуудта силоснэ нүхэнүүдые малтажа дүүргээ. Мүнөө тэрэ Чапаевай нэрэмжэтэ колхоздо ерээд, нэгэ дороо 4—4 башнитай байха силоснэ хоёр элеваторай hууриин нүхэнүүдые малтажа байна.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Алексей Имнухин силоснэ элеваторай hууриин нүхые малтажа байна.
М. Хезретовэй фото.

*

Барилганууд унжагайруулагдана

Энэ жэлдэ Итанцын МТС-эй харьяата колхозуудта бүхыдөө 11 мянган тонно силосэй багтаха барилга хэгдэхэ юм. Силоснэ барилгын хүдэлмэриин хэмжээн үнгэрэгшэ жэлэйхиhээ хэдэн дахин ехэ байна.

Эдэ бүхы хүдэлмэринүүдэй хэмжээе, тэдэнэй удхашанар тухай аймагай, МТС-эй болон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд hайн мэдэнэ. Гэбэшье, аймаг дотор силоснэ барилгын хүдэлмэри хангалтагүйгөөр ябажа байна. Илангаяа силоснэ нүхэ болон траншейнүүдые ханалха хүдэлмэри ехээр нобшоржо байнхай. Июниин 23-най мэдээгээр МТС-эй харьяата колхозууд оройдоо 2 мянган тонно силосэй багтаха нүхэ ханалжа дүүргэhэн байна. Хрущевой нэрэмжэтэ, «Заветы Ильича» колхозуудта силоснэ барилгын хүдэлмэри яhала урагшатайгаар ябажа байна. «Заветы Ильича» колхоздо 30 хүнhөө бүридэhэн барилгын бригада эмхидхэгдэнхэй. Теэд аймагай бусад колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ хэрэгтэ зохихо анхаралаа табинагүй. Сталинай нэрэмжэтэ колхоз энэ жэлдэ мянга шахуу тонно силос дараха түсэбтэй юм. Теэд эндэ мүнөө бэлэн болоhон нэгэшье нүхэн, нэгэшье траншей байхагүй. Колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Харламов «үрдинэ бэзэбди» гэhэн хэбэртэйгээр энэ хэрэгтэ хамаагүйгөөр хандана.

Эгээл иимэ байдал Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо (түрүүлэгшэнь нүхэр Ступаков) үзэгдэнэ. Эндэ түсэбэй ёhoop 1030 тонны силоснэ нүхэн ба траншейнүүд бэлэн байха ёhотой аад, мүнөө дээрээ бэлэн болоhон траншей үгы.

Мүн Молотовой, Чкаловай нэрэмжэтэ, «Путь к коммунизму» колхозуудта силоснэ барилгын хүдэлмэри унжагайржа байна.

Туйлай ехэ удхашанартай энэ хүдэлмэриин унжагайржа байhанда, мүн шефскэ предприятинууд болон организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд зэмэтэй. Прибайкальска аймагта хэдэн томо предприятинууд, олзоборилгын артельнүүд бии. Жэшээнь, Итанцын леспромхоз, Сэлэнгын шпалай завод болон бусад предприятинууд колхозуудта туhалха ехэхэн арга боломжотой. Теэд эдэ предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд силоснэ барилгын хүдэлмэридэ хамаагүйгөөр хандажа байхань гайхалтай. Зырянска ГЭС-эй коллектив «Путь к коммунизму» колхоздо 100 тонны багтаамжатай силоснэ нүхэ малтажа бэлэн болгохо уялгатай юм. Гэбэшье, ГЭС-эй коллектив энэ хүдэлмэриие эхилээдүй. Хүдөө ажахын механизаторска кадрнуудай hургуули, харгы замай 531-дэхи участок мүн лэ энэ хэрэгтэ хабаадалсангүй байhаар.

Мүнөө силоснэ барилгые түргэнөөр ябуулха таарамжатай саг үнгэржэ байна. Тиимэhээ, энээхэн болзорые шадаал hаа ашаг ехэтэйгээр хэрэглэжэ, июлиин 1 болотор колхоз бүхэн силоснэ барилгаяа дүүргэхэ ёhотой.

Б. Шатонов.

Нарhатын барилгашад

Мухаршэбэрэй аймагай Гашейн МТС-эй механизаторнуудай ба колхозникуудай хандалгые Яруунын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой барилгашад халуунаар дэмжээд, силоснэ барилгануудые hайнаар, үнэгүйгөөр ба түргэнөөр бодхоохын түлөө шангаар тэмсэжэ байна.

Эндэ дүршэл ехэтэй дархан Цынгэ Раднаевич Раднаевай звено силоснэ набтар башнинуудые барижа байдаг. Тус бүридөө 100 тонно багтаамжатай 6 иимэ набтар башни бүтээгээд, долоодохёо эхилэнхэй.

Мүнөө үедэ Хэргэндын hүнэй-товарна фермэ дээрэ барилгын хүдэлмэри түлэг дундаа ябуулагдана. Бүри үглөөгүүр эртэhээ эхилэн үдэшэ орой болотор эндэ электрохюрөөгэй ташаганаан, hүхөөр сабшалга таhалданагүй.

Үнгэрэгшэ зун баригдаhан үнеэдэй шэб шэнэхэн байрын хажууда ехэ, баганшье аб адлихан гурбан набтар башни жэрылдэн байна. Хажуудань байhан хэдэн дархашуул ехэл хёрхоор дутэшье, холошье ошожо байгаад, тэдэнээ харасагаана.

—Эдэмнай хүсэд лэ бэлэн болоо, —гэжэ Цынгэ Раднаевич хажуудам байhан комсомолец Бадма Дондоковто хэлэнэ,—мүнөөшье хажуудань силос хэршэдэг машина асараад, кукурузын силос дарахаар болоо.

«Үглөөдэр үнеэдэй нүгөөдэ байрын хажууда үшөө хоёр набтар башни барижа эхилхэбди. Тиихэдэмнай энэ фермын 200 үнеэдтэ гүйсэд хүрэхэ hайн шэмэтэй кукурузын силос хэхээр амhартанууд бүтэхэ юм» гэлдэжэ, ябууд дундаа дархашуул хөөрэлдэhөөр, пилорамын дэргэдэ ошоно.

—Милентий Иванович, hурхэйл пилорама хабсаргажархёод байнат, —гэжэ наhажаал дархан Доржи Цыренжапов Сосновско МТС-эй механик Губановай хажууда ошожо, хюрөөгэй ханхинаан соо шанга шангаар дуугарна.

Үнэхөөрөөшье, Милентий Иванович ехэ шадамар бэрхэ уралан зохёогшо боложо суурхаhаар үнипэй. Тэрэ хадаа хэдэн жэлэй саада тээ хуушаржа хэрэггүй болоо гэжэ хаягдаhан зүйлнүүдhээ мүнөө яhала hайнаар хүдэлжэ байhан пилорамые суглуулан хабсаргаа hэн. Тэрэнь нүүдэл пилорама гэжэ алдаршанхай. Механик Губанов колхозуудта ошожо, тёс болон барилгын бусад материалнуудые хюрөөдэнэ. Мүн энэ хабар суута рационализатор кукуруза таридаг гар зэмсэгые ухаалан зохёогоо юм.

Түмэршэ ба модошо дархашуулай хөөрэлдэжэ байhан үедэ шииpaг залуу хэдэн хүбүүд хатар дундаа ябан, бэлэн болоhон тёсуудые hалбаржа ногоориhоhон залуухан хүhанай дэргэдэ яар-ябта обоолжорхино. Мүн багжагар томо бэетэй үндэр шара ород хүбүүн нилээхэн лэ бүдүүн бревнонуудые хүшүүргэдэн, пилорамада дүтэлүүлнэ. Энэ хадаа Лев Ренский гээшэ. Миил хэдэхэн hарын саада тээ тэрэ hайндураараа колхоздо ороо.

—Урдань Тула городто промартельдэ хүдэлжэ байгаа hэм. hамганайнгаа түрэhэн нютагта, Бурят-Монголдо ерэжэ, колхоздо орожо хүдэлхэ гэжэ шиидээ hэмди,—гэжэ залуу колхозник хөөрэнэ. — Эндэ маниие ехэ хүндэтэйгөөр угтаа. Энэ фермэ дээрэ өөртөө гэр барюулжа байнам, яhала түбхинэжэл байнабди.

Барилгын бригадада гансахан Лев Ренский бэшэ, мүн hайндураараа колхоздо Улан-Удэ городhоо ерэhэн Наум Федорович Шмаков, комсомолец Иннокентий Степанович гэгшэд бии. Эдэ хоёр наhаараашье, мэргэжэлээрээшье тад ондоо хүнүүд. Наум Федорович наhажаал, хэдэн хүбүүд, басагадтай хүн. Энээнhээ урда судна заhабарилгын заводто кладовщигаар ажаллаа. Харин Кеша Степанов хадаа хори хүрөөгүй гэр бүлэтэйшье болоогүй хүбүүн. Тэрэ хадаа хүүгэдэй гэртэ хүмүүжүүлэгдэhэн, удаань ФЗО-гэй hургуули дүүргэжэ, уран модошо дархан болоод, республикын столицын томо предприятинуудай нэгэндэ ажаллаhан байгаа. Түрэл партиингаа хүдөө ажахыда мэргэжэлтэй хүнүүдые эльгээхэ тухай уряалхадань, республикынгаа холын аймагуудай нэгэн болохо Яруна ерэхые тэдэнэр хүсэhэн байгаа.

—Шэнэ колхозникуднай яhала ажалша, шадабаритайшье хүнүүд байна даа, —гэжэ барилгашад хөөрэлдэнэ. — Иимэл айлшадые олоор лэ угтажа абаха байгаабди.

Нээрээшье, тэдэнэр миллионер колхозой үзүүлhэн анхарал оролдолгые харюулхаар ажалланад. Урдын кладовщик Шмаков мүнөө барилгын модо морёор шэрэнэ. Тэрэнэй hамган тоhоной заводто хүдэлнэ. Мүн Володя хүбүүниинshье ажал хэнэ. Намар болотор тэдэнэй бүлэ шэнээр баригдаhан уужам hаруул гэртэ орохо юм. Өөрын хартаабха, овощьтой болохонь.

Кеша Степанов эндэ бүри нарин дархан болонхой. Фермэ дээрэ малшадай байха хоёр—хоёр байратай хэдэн гэрнүүд, клуб баригдажа дүүрэхэ дүтэлөө. Тэдээндэ сонхын колодо, рама, үүдэ залуу дархан хэлсэнэ. Эндэ hаяхан бани баригдаа, иигэд гэhээр магазин нээгдэхэ юм.

Үнгэрэгшэ хабар Хэргэндын нуурта загаhа агнахаяа ерэhэн хүнүүдэй хонохо отогшьегүй, хооhон байhан энэ газарта мүнөө малшадай бүхэли hуурин бии болошоо. Эндэ 100—100 үнеэдэй хоёр типовой байра, тугалай хоёр байра, малшадай хэдэн гэрнүүд, электростанци, тоhоной завод нёдондо хэдэн hарын турша соо баригдажа, намарынь бэлэн болгогдоо hэн. Мүнөө жэлдэ барилгын хүдэлмэри улам үргэдэнэ.

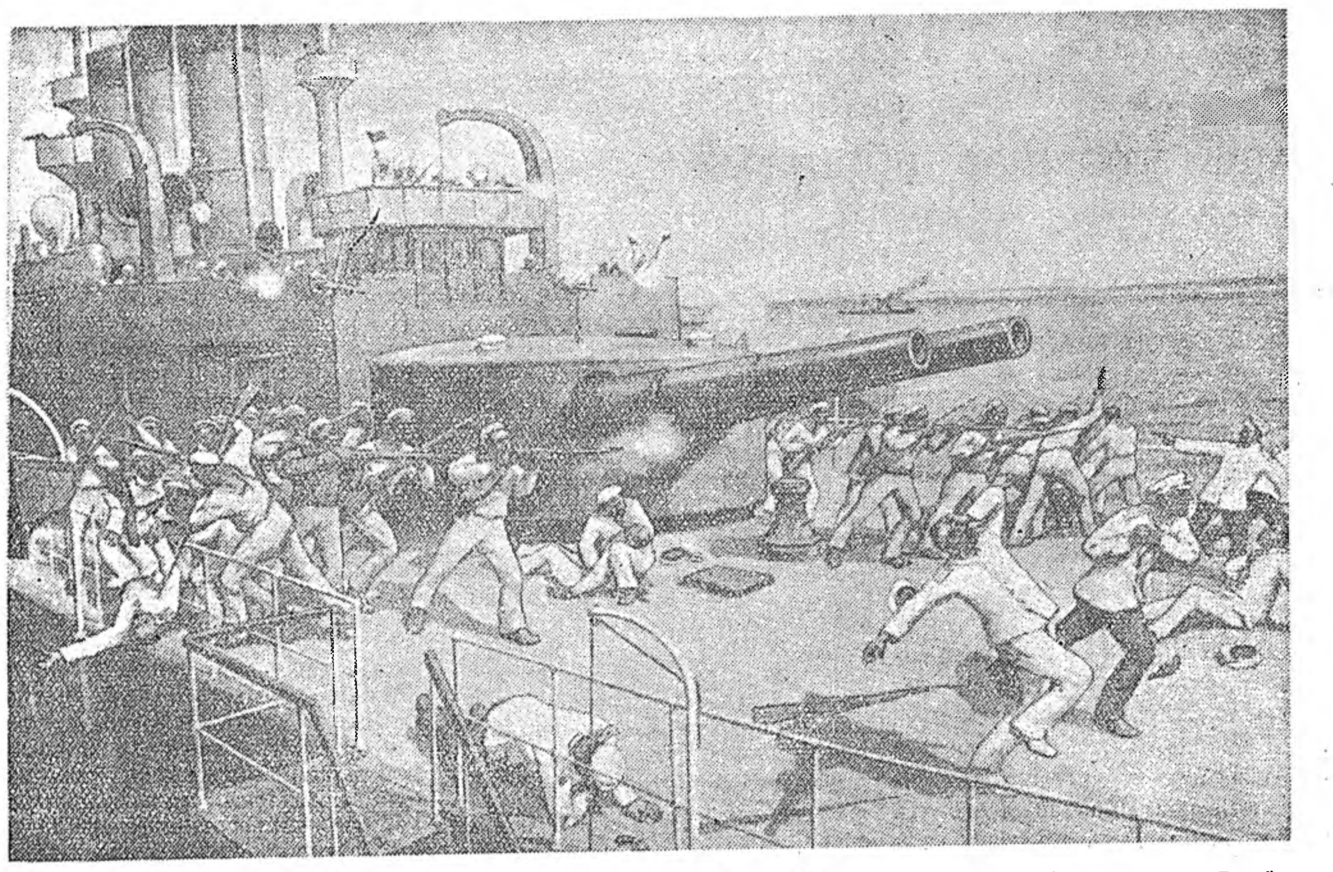
Ингэжэ фермые томодхоод, малдаа hайн байра бариhанай ашаар малайнгаа ашаг шэмые нилээд дээшэлүүлээ. Үнгэрэгшэ 8 hарын турша соо hаалишад Цыжин Ванчикова— 834 литр, Гунжит Ванчикова —811, Цыремжит Цыренова 700 гаран литр hү hаамхай үнеэн бүриhөө hаагаа. Мүн 600—700 литр hааhан hаалишад олон.

—Зунай бэлшээриин үедэ hү hаалгаяа бүри дээшэлүүлхэбди, — гэжэ тус гүүртые даагша Жамсо Базарович Базаров хөөрэнэ. — Үнеэдээ тугалгүйгөөр гурба дахин hаанабди, hаяар hүниндөө адуулгые эмхидхэхэмнай.

— Үбэлдөөшье зунайхиhаа дутуугүй ехэ hаахабди, — гэжэ Цыжин Ванчикова залгуулан хөөрэнэ.—Дархашуулнай барилгануудые олоор хэжэ байна. Нарhата ошодог харгын хажуудахи кукурузые гээлтэгүйгөөр hайнаар хуряажа, саг соонь силос дарахал байхабди.

Маленковой нэрэмжэтэ колхозой дархашуул болон малшад партиин ЦК-гэй январска Пленумэй даалгабариие 5—6 жэл соо бэшэ, харин ерэхэ 1956 ондо дүүргэхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэн ажаллана. Тэдэнтэй хамта колхозой бүлэдэ дүүрэн эрхэтэ гэшүүн боложо ороhон городhоо ерэhэн урдын хүдэлмэришэдшье энэ хүндэтэ хэрэгые шиидхэлсэнэ. Энэ жэшээ хадаа хүдэлмэришэн ангиин ба колхозно таряашадай хоорондын холбоо барисаанай улам бэхижэжэ байhаниие гэршэлнэ.

Б. Дондоков.

«Потёмкин» броненосец дээрэ болоһон восстани». Искусствын габьяата ажал-ябуулагша уранзураашан И. А. Владимировай зураһан зурагһаа. (Ленинградтахи Далайн-сэрэгэй Центральна музей). **ТАСС-эй фотохронико.**

Россидахи революционно хүдэлөөнэй түүхын алдарта хуудаһан

(„Потёмкин" броненосец дээрэ восстаниин болоһоор 50 жэлэй ойдо)

1905—1907 онуудай ородой революци бүхы дэлхэйн түүхэдэ ехэ удхатай событи болоһон юм. Энэ хадаа империализмын үедэхи арадай түрүүшын революци байжа, хүн түрэлтэнние сүлөөлхэ хүдэлөөнэй түрүү зэргэдэ манай оронои ажалшадые жагсаан бодхоогоо бэлэй.

Пролетариадай ударидалгаар үргэн олон ажалшадай дунда дэлгэрһэн энэ хүдэлөөн арми ба флодто сэхэ нүлөөлхэтэеэ хамта, хаанта засагай зэбсэгтэ түшэг тулгуурние хэлбэрүүлэн гуйбуулһан байгаа. «Князь Потёмкин-Таврический» броненосец дээрэ болоошо восстани революциин үедэхи восстанинуудай дунда өөрынгөө удха шанараар онсо һуури эзэлнэ. Энэ восстаниин болоһоор 50 жэлэй ой 1955 оной июниин 27-до тэмдэглэгдэхэнь. Энэ восстани—арми ба флодтохи олониитын түрүүшын революционно хүдэлөөн, хаанта засагай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй ехэхэн частиин зүгһөө революциин талада ороһон ушар байгаа.

Броненосец «Потёмкиной» матросууд гайхамшаг баатаршалгын, арадай эдэбхи зоригой эрхим жэшээ харуулан, манай оронои арад түмэнэй революционно хүдэлөөнэй түүхэдэ алдарта хуудаһа нээһэн байна. Потёмкинецүүдһаа жэшээ абажа, хаанта засагта эсэргүүсэн матросуудай ба солдадуудай олоороо тэмсэхэ ябадал эхилһэн, революционно арад зондо армиин ба флодой нэгэдэхэ тухай һанал бодол дэлгэрһэн юм. Хара далай дээрэ 1905 оной июньдэ потёмкинецүүдай хиидхэһэн улаан тугта үнэн байдагаа ородой матросуудай удаадахи үетэд харуулаа. 1917 ондо, илалта түгэс социалистическэ революцида Россиин арадуулые Коммунистическэ партиин ударидан асархадань, «Аврорын» буудалгаар хүн түрэлтэнэй түүхэдэхи шэнэ үе сагай эхилһые тунхаглан соносхохо зол хуби эдэ матросуудта тудаа.

«Потёмкин» броненосец дээрэхи восстани—Хара далайн флодой матросуудай дунда большевигүүдэй хэһэн ехэ хүдэлмэриин үрэ мүн. Тэрэнэй эхиниинь корабль дээрэ, экипажынхидай дунда ленинскэ «Искрын» нэбтэрэн дэлгэрһэн ябадалтай холбоотой юм.

Ленинскэ «Искрын», революционно ондоошье литературын нүлөөн доро 1902—1903 онуудай үеэр кораблинууд дээрэ, мүн флодой экипажуудта социал-демократическа түрүүшын бүлэгүүд бии болоо бэлэй. 1904 оной эхеэр Севастопольдо партийна бүлэгүүдэй түлөөлэгшэдһөө бүридүүлэгдэжэ далайн-сэрэгэйхидэй комитет байгуулагдаа һэн.

Малахов курганай саанахи жалгада нюусаар болодог суглаанууд дээрэ Севастополиин хүдэлмэришэдтэй матросуудай уулзадаг байһан ушар Хара далайн флодто революционно һанал бодолой улам ехээр урган бадаралгадань туһалаа бэлэй. 1904 оной эхин тээшэ матросуудай дунда революционно һанал бодолой тон үргэнөөр дэлгэрһэн ушарһаань, восстани болоно аа гү гэжэ хаан ба тэрэнэй министрнүүд түбэгшөөһэн юм. Тэрээнһээ шалтагаалан, «буһалгаашадтай» тэмсэхэ онсо ехэ эрхэ Хара далайн флодой командалагшада үгтэһэн байгаа.

Росси Японои хоёрой хоорондо болоһон дайн арадта тон харша байжа, орон доторхи ангиин зүришэлдөөе улам ехээр хурсадхаа; Дальна Востогто ородой армиин удаа дараалан диилдэлгэдэ орохотой дашарамдан, хаанта засаг тушаа арад зоной демократическа хубиин зэбүүрхэл улам ехэ болоо. Тэрэшэлэн январиин 9-дэ Петербургын хүдэлмэришэдые буудаһан тухай мэдээсэл олониитын дунда угаа ехээр дураа гутаха ябадал үдхэж, тэрэнэй урда тээ хаан «баабайда» үшөөл этигэдэг байһан олохон хүнүүдые революционно замда оруулаа.

Хаанта засагта эсэргүү зэбсэгтэ восстани хэхые уряалһан РСДРП-гэй III сьездын уряанууд хүдэлмэришэд болон таряашадай дунда һайшаагдан угтагдаа. Большевигүүд эдэ уряануудые Хара далайн флодой матросуудта хүргэһэн байна. Олониитэ матросуудай революционно эдэбхи зоригой улам ургаһые хараада абаад, матросуудай хүтэлбэрилхы центр флот дотороо восстани хэхээр бэлэдхэжэ эхилһэн байгаа.

Намартаа далай дээрэ дайшалхы һуралсал хэхээ флодой гараха үеэр тудалдуулжа, восстанияа эхилхэ гэжэ шиидхэгдэһэн байба. Гэбэшье, флодой командовани һайн тулгагүй байһанаа мэдээд, хүдэлмэришэдэй ба солдадуудай бу һалгаанай болодог Севастополь городһоо матросуудые холодхон зайсуулха зорилго табижа, эскадраяа сагһаань урид дайшалхы һуралсалда гаргахаар шиидэһэн байна. Энээнтэй дашарамдуулан РСДРП-гэй севастопольско комитет, далайн-сэрэгэйхидэй комитет восстанияа болзорһоонь урид эхилхэ гэжэ тогтооһон юм; 1905 оной июниин 10-да (хуушан стилеэр) городой хажуу тээ болоһон митинг дээрэ тэрэ шиидхэбэрние матросууд ехэтэ һайшаагаа.

Июниин 14-дэ кораблиин командынхидта эдюулхэ гэжэ үтэтэй мяха асарһан байгаа. Тэрээнинень матросууд мэдээд, туйлай ехээр зэбүүрхэбэ. Бүхы эскадрын ерэтэр восстани хэһэнэй дэмы гэжэ Григорий Вакуленчук түрүүтэй большевигүүд матросуудта арайхан ойлгуулһан байна. Үтэтэй мяхаар шанаһан шүлэ уухаяа арсабашье, матросууд бэеэ барьяад байба. Кораблиин команда дээдэ палуба дээрэ жагсаагдахань, шүлэ уухые зүбшөөрһэн бүхы хүнүүд ехэ буугай башни тээшэ ошогты гэжэ захирба. Мүнөө буһалгаа хээ һаа дэмы гэмтэлдэ орохо байһыень мэдээд, тэрээнние зайсуулха зорилгоор Вакуленчук болон бусад ударидагшадынь бүхы матросуудаа дахуулан башни тээшэ ошоһон юм. Теэд, энэ хэрэгэй амгаланаар үнгэрһэн ушар командирай ба тэрэнэй туһамаршадай сэдьхэлые ханаагаагүй. Башни тээшэ гаража ошохо арга бүхы матросуудта олгонгүй, 30—35 хүнүүдые тэдэнэй дундаһаа илгаад, экипажай хараһаар байтарнь буудахаар бэлдэжэ эхилһэн юм. Брезентээр хушаатай хүнүүдые буудагты гэжэ сахюулайхидта захирба.

Энэ ушар командын дураа гуталгые туйлдань хүргөө бэлэй: нүхэдөө алдажа болохогүй байгаа. «Нүхэдүүд, буугаа баригты! Богоолнууд байлгамнай хүрэлтэй болоо!» гэжэ Афанасий Матюшенко хашхарба. Буһалгаалан бодолгые зогсоохын аргагүй болоо гэжэ мэдэхэдээ, Вакуленчук Матюшенкые дэмжэһэн байха юм. Тэрэ уряагай һүүлээр хоёр дахин буу һүрэжэ, ахалагша офицер Гиляровский Вакуленчугые үхэсэ буудаһан байгаа. Матросууд буунуудаа абаад, өөһэдынгөө зэбүүрхэдэг офицернүүдые буудажа алаһан, бусад заримыень арестовалһан юм. 800-гаад хүн экипажтай броненосец эсэргүүсэн бологшодой гарта ороо бэлэй. Корабль дээрэ улаан туг хиидхэгдээ. Броненосецые ударидахын тулада судныи комисси, тайлбарилан хэлэбэл—революционно комитет һунгагдажа, тэрээндэ Матюшенко, Макаров, Лычев, Шестидесятый, Никишкин ба бусад ороһон юм.

Судныи комисси корабль дээрээ революционно гурим тогтоогоод, хүдэлмэришэдэй восстание дэмжэхын тула Одесса ошоё гэжэ командынхидта дурадхаһан байгаа. Броненосецын ерэхэдэ тэндэхи пролетариат угаа ехэ баяртайгаар угтаа. Революциин түлөө ами наһаяа үгэһэн, дүлэтэ революционер—Григорий Вакуленчугые июниин 15-да бүхы город матросуудтай хамтадаа һүүлшынь замда үдэшөө бэлэй.

«Потёмкин» дээрэ болоһон восстани, Одессэдэхи событинууд хаанай правительствые бахардуулһан юм. Одесса худар хүсэтэй эскадра эльгээжэ, революционно кораблине уһа руу шэнгээхэ гэһэн захиралта Хара далайн флодой командалагшада үгтэһэн байгаа. Тэрэ эскадрын, Одесса ерэхэдэ, броненосец «Потёмкин» урдаһаань гаража, ондоо кораблинуудай матросуудые восстанида нэгэдэхыень уряалаа. Зарим судануудай командануд потёмкинецүүдые дэмжэхээр бэлэн байһанаа мэдүүлхэдэнь, флодой командовани эскадраяа Севастополь тээшэ яаралтайгаар бусаажа абаашаһан юм. Тэрэ эскадрын составһаа «Георгий Победоносец» гэдэг броненосец «Потёмкинтой» нэгэдэһэн байна.

Эсэргүүсэн бодоһон матросууд революционно тэмсэлэй дүй дүршэлгүй байгаа, тэрээнһээ гадна Г. Вакуленчугай алагдаһанай һүүлээр шадамар политическэ хүтэлбэрилэгшэтэй болоогүй байгаа. Тэрээнһээ шалтагаалан, восстани эмхидхэхэ ба хэхэ талаар хэдэ хэдэн алдуунуудые гаргаһан юм. Дайсан этэгээдүүд «Георгий Победоносецые» харья руу оруулжа газардуулһан байна. «Потёмкин» дээрэхи урбагшад восстаниин ударидагшадые арестовалха ба броненосецые хаанай засагаархидта тушааха һанаашалга гаргаһан юм. Тэрэнэйнгээ бүтэхэгүйдэнь, командын дунда элдэб үгэ хүүр тараажа матросуудай зарим тогтуурингүй хубиие үгэдөө оруулһан байгаа. Восстани хэһэн хүдэлмэришэдые дэмжэхын тула Кавказай эрье тээшэ ошохогүй, харин Румыни худар ошожо тэндэхи засагаархидта бэеэ тушааха гэжэ матросуудта идхаһан байна.

Констанца ошохо замдаа лэ судныи комисси ударидалгые гартаа абаһан байгаа. Констанцаһаа нүүрһэ, эдеэ хоолой зүйлнүүдые абаад, тэмсэлээ үргэлжэлүүлхэ гэжэ шиидхэһэн юм. Гэхэ зуура, румынска засагаархид потёмкинецүүдтэ туһа хүргэхээ арсаа. Броненосец «Потёмкин» улаан тугаа хиисхэн, Феодосий ошоо бэлэй. Теэд, тэндэһээ түлишэ абаха гэхэдэнь хаанай засагаархид һаад хэһэн байгаа.

Броненосец «Потёмкин» нүүрһэгүй, эдихэ уһагүй болоод, июниин 24-дэ Констанцада тогтожо, бүхы матросуудынь восстани хэһээр 11-дэхи үдэртөө эрье дээрэ гаража, политическэ эмигрантнууд болоо бэлэй.

Восстанинь дарагдабашье, «броненосец «Потёмкин» — революциин илагдаагүй территори зандаа үлөө бэлэй», тэрэнэй командын баатар габьяата тэмсэлынь **«революционно армиин ядро** бии болгохо» түрүүшын һэдэлгэ байһан юм,—гэжэ В. И. Ленин хэлээ һэн. (Зохёолнуудай 8-дахи том, 525-дахи нюур).

Хаанта засагай, помещигүүдэй ба капиталистнуудай дарлалтада эсэргүүсэн тэмсэһэн алдарта броненосецын дурасхаалые советскэ арад арюун нангинаар сахижа, һанажа байдаг. Потёмкинецүүдай баатаршалга Советскэ Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой сэрэгшэдтэ эрхим жэшээ—өөрынгөө арадта, революционно уг заншалнуудтань үнэн байхаар хүмүүжүүлдэг эрхим жэшээ болоно.

В. ПОЛИКАРПОВ.

Гахай үсхэбэрилгын түрүүшүүлэй республиканска зүблөөн

Үсэгэлдэр Улан-Удэдэ гахай үсхэбэрилгын-түрүүшүүлэй республиканска зүблөөн болобо. Эндэ «1955—1956 онуудта гахайн мяха үйлэдбэрилгые дээшэлүүлхын түлөө республикын колхозууд болон совхозуудай гахай үсхэбэрилэгшэдэй дунда мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай» БМАССР-эй Хүдөө ажахын министр нүхэр **П. Н. Иванов** элидхэл хээ.

—Партиин Центральна комитедэй сентябрьска Пленум болбол ойрын хэдэхэн жэл соо арад зониие эдеэ хоолой продуктнуудаар, хүнгэн промышленностиие түүхэй эдээр хүсэд хүрэхөөр хангаха зорилго табиһан байна,—гэжэ нүхэр Иванов хэлэбэ.

— Тэрэ сагһаа хойшо малажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгэ нилээд һайжараа. Дайнай урда тээхи жэлнүүдтэй, жэшээлхэдэ, 1940 онтой сасуулхада, үнгэрэгшэ жэлдэ орон доторнай мяха үйлэдбэрилгэ 2,8 дахин дээшэлһэн байна. Тиин КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленум боложо, малажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгые яажа дээшэлүүлхэ тухай бүри тодорхой зам заажа үгөө. Январска Пленум болбол гахай үсхэбэрилгые хүгжөөхэ хэрэгтэ горьтойхон анхаралаа хандуулһан байна.

Гэхэ зуура, манай республика дотор гахайн мяха үйлэдбэрилгэ тон хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байһан зандаа. Мүнөө республикымнай колхозууд гүрэндэ мяха тушааха түсэбөө ороёдоол 68,2 процент дүүргээд байна. Харин гахайн мяхан тон багаар тушаагдаа. Мүнөөшье гахай үсхэбэрилгэ тон хангалтагүйгөөр хүгжөөгдэнэ. Ажахын энэ жэлэй үнгэрэгшэ 8 һара соо эхэ гахай бүхэнһөө ороёдоол 4 поршоонхо абтаһан байна. Олоор шахаха аргатай байһан аад, колхозууд гахай үсөөнөөр шахана, абаһан поршоонхонуудаа худалдажархина.

Энэ шухала, олзо доход ехэтэй һалбариин хангалтагүйгөөр хүгжэжэ байһанай гол шалтагаан юуб гэхэдэ, тэжээлэй һайн база байгуулагданагүй, гахайн фермэнүүдтэхи ажал ехэтэй хүдэлмэринүүд механизацилагданагүй, ороной түрүү гахайшадай дүй дүршэл дэлгэрүүлэгдэнэгүй. Олохон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд гахай үсхэбэрилхэдэ харууһа ехэтэй, хэтэрхэдээ гарзатай гэжэ тоолодог байха юм. Харин гахай шадаад үсхэбэрилөө хада эбэртэ бодо малда орходоо арба дахин ехэ мяха үгэхэ байна. Илангаяа Сэлэнгын, Иволгын, Баргажанай, Курумканай болон бусад хэдэн аймагуудта гахай үсхэбэрилгэ муугаар хүгжөөгдэнэ.

Ороо һо тарьянай ажахые хүгжөөгөөгүй сагтаа малажалые, тэрэ тоодо гахай үсхэбэрилгые амжалтатайгаар хүгжөөжэ шадахагүй байнабди. Эгээл тиимэһээ КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленум 1960 он болотор орон дотороо жэлдээ арбан миллиард пүүд ороо һо тарья хуряадаг болохо, тэрэнэй 4 миллиардһаа доошо бэшыень малда тэжээл болгон эдюулдэг болохо гэжэ зааһан байна. Энэ жэлдэ манай республика дотор түсэб үлүүлэн дүүргэгдэжэ, 50 гаран мянган гектарта кукуруза таригдаа. Кукуруза хадаа гахай үсхэбэрилгые хүгжөөхэ хэрэгтэмнай барагдашагүй ехэ арга боломжонуудые олгожо үгэхэ юм.

Элидхэлшын һүүлдэ тон түрүүлжэ Кабанскын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой СТФ-е даагша **А. А. Сукановта** үгэ үгтэбэ.

— Манай гахайн фермэ олон гахайтай томохоң фермэ юм, — гэжэ нүхэр Суканов хэлэбэ.—Мүнөө фермэдэмнай хамта 500 гаран гахай тоологдоно. Урдань манай фермэ колхоздоо сэбэр олзо үгэдэггүй, харин гарзада оруулдаг байһан юм. Энэ ушар яахадаа болодог байгааб гэхэдэ, олон гахай барижа байбашье, фермын хүдэлмэридэ зохихо анхарал хандуулагдадаггүй, тэжээлээр сагүргэлжэ дутаадаг, һайн байра баригдадаггүй, гахайшад саг үргэлжэ һэлгүүлэгдэжэ байдаг байгаа. Харин партиин ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдэй гараһанһаа хойшо колхозой правлени гахайнгаа фермэдэ зарим тэды анхаралаа хандуулдаг болоһон байна. Тиин энэ жэлдэ хэзээ хэзээнэйхиһээ олон поршоонхо абтаа, гахайнуудай үхэдэг ушар үсөөрөө, зуугаад гахай шахажа гүрэндөө тушаагаабди. Тиибэшье үшөө олон дутагдалнууд бии. Зарим гахайнууднай хуушанай муу байрада байлгагдана. Қормозапарник тодхогдохоһоо бэшэ, фермэдэмнай механизацилагдаһан ондоо юумэн үгы.

Мухаршэбэрэй аймагай Гашейн МТС-эй харьяата колхозуудта гахай үсхэбэрилгые хүгжөөхэ ямар ехэ арга боломжонуудай бии байһан тухай МТС-эй главна зоотехник нүхэр **Юрченко** эли тодо жэшээнүүдые харуулан хөөрэжэ үгэбэ. Энэ жэлдэ МТС-эй харьяата колхозууд хамта 300 толгой гахай шахажа, гүрэндэ тушааха гэжэ байнхай. Сталинай нэрэмжэтэ, «Гигант» колхозууд 100—100 гахай шахажа, һайнаар таргалуулаад, гүрэндэ тушааха юм. Зунай сагта гахайнуудые һайнаар бэлшээхэ шухала байһан тухай нүхэр Юрченко удаахан тогтожо хэлэбэ. Эндэхи колхозууд һүүлэй жэлнүүдтэ зунай сагта гахайнуудаа һайнаар бэлшээжэ байхаһаа гадна, үбэлдөө эдюулхын тулада люцернэ таридаг болоо. Энэ жэлдэ колхозууд эхэ гахай бүхэндөө хахад гектар дээрэ люцернэ тариһан байна.

—Манай республикын колхозуудта гахай яахадаа муугаар үсхэбэрилэгдэдэг байгааб гэхэдэ, — гэжэ зооветинститудай малажалай талаар кафедрые даагша **А. А. Александрова** хэлэбэ,—энэ шухала һалбарида анхаралаа огто хандуулдаггүй байгаабди. Түрүү гахайшадай дүй дүршэл дэлгэрүүлэгдэнэгүй. Мүн хэблэлшье энэ талаар ехэхэн дутагдалтай. Республиканска газетэнүүдтэ түрүү гахайшадай баян дүй дүршэлые харуулһан статьянууд үсөөнөөр толилогдоно. Һаалишадайхи шэнгээр түрүү гахайшадай социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдые харуулһан мэдээнүүдые газетэдэ толилижо байдаг болоо һаа, һайн байгаа.

Гахай үсхэбэрилгэдэ колхозуудай, МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй анхаралаа хандуулдаггүй, гахайшадта туһаламжа үзүүлдэггүй байһан тухайнь Кяхтын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ, Хоринн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудай гахайн-товарна фермэнүүдые даагшанар нүхэд **Пасхутдинов, Головин** гэгшэд шангаар шүүмжэлбэ.

—Бидэнэр гахайшад миил дураараа орхигдошоһон, хэндэшье хэрэгсээгдэдэггүй хүнүүд байдагбди,—гэжэ нүхэр Пасхутдинов хэлээ.—Партийна, советскэ хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдшье ерэхэдээ гайхашанаар хөөрэлдэжэ, ямар дутагдалнуудай байһые элирүүлэнгүй, зохихо туһаламжа үзүүлнэгүй, колхозой хүтэлбэрилэгшэдтэй хөөрэлдөөд лэ, бусашадаг байха юм.

Энэ жэлдэ Кударын аймагай Куйбышевай нэрэмжэтэ колхоздо гахай үсхэбэрилгын амжалтатайгаар хүгжөөгдэжэ байһан тухай Ехэ-Кударын МТС-һээ эндэ хүдэлмэрилдэг зоотехник **Е. М. Бохина** хөөрэжэ үгэбэ. Энэ жэлдэ колхоз 110 гахай шахажа, 80—90 килограмм амидын шэгнүүртэй болгоод гүрэндэ тушааха гэжэ байнхай. Колхоз гахайнуудые квартал бүхэндэ һубарюулжа бүлэг бүлэгөөрнь шахадаг болоо.

Хайшан гэжэ гахай шахадаг дүй дүршэл тухайгаа Тарбагатайн аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой гахайшан нүхэр **Власова** зүблөөндэ хабаадагшадта хөөрэжэ үгэбэ. Мүнөө энэ колхоздо 30 гахай шахагдажа байна. Ажахын жэлэй эхилһэнһээ хойшо 60-аад гахай шахагдажа, гүрэндэ тушаагдаа. Колхоз энэ жэлдэ 200 гахай шахажа тушаахаар, худалдахаар хараална.

—Бидэнэр ажал хүдэлмэридөө түрүүшүүлэй дүй дүршэлые нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ ехэхэн анхаралаа хандуулдагбди, — гэжэ нүхэр Власова хэлэбэ. Һүүлэй жэлнүүдтэ бидэнэй Ленинэй нэрэмжэтэ хүршэ колхоздоо ошожо, гахайшадайнь дүй дүршэлтэй танилсадаг болонхойбди. Мүн ленинэйхид манайда ерэжэ байдаг.

Кударын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой гахайшан **Е. М. Хрестофорова** хайшан гэжэ олон поршоонхо абадаг тухайгаа хөөрэбэ. Тэрэ 1954 ондо эхэ гахай бүхэнһөө 14 поршоонхо абаһан байгаа һаа, энэ жэлдэ 18 поршоонхо абажа, түлжүүлхэ уялга абаа.

Зүблөөн дээрэ олон түрүү гахайшад, фермэнүүдые даагшанар, зоотехнигүүд болон колхозой түрүүлэгшэнэр үгэ хэлэжэ, гахай үсхэбэрилгэдэ бии байгаа ехэхэн дутагдалнуудые элирүүлээ.

Зүблөөнэй эсэстэ партиин обкомой секретарь нүхэр **А. У. Хахалов** үгэ хэлэжэ, гахай үсхэбэрилгөөр манай республикын гээгдэжэ ябаһые онсолон тэмдэглээд, гол гол дутагдалнууд, тэдэниие усадхаха арга замууд дээрэ тогтобо.

Зүблөөндэ хабаадагшад гахай үсхэбэрилгые хүгжөөхын түлөө социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлэе гэжэ республикын бүхы гахайшадта хандаһан Хандалга баталан абаа.

Олон гахайшад, фермэнүүдые даагшанар, колхозой түрүүлэгшэнэр үнэтэ шангуудаар, Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаа.

ХҮРШЭ ИРКУТСКА ОБЛАСТЬДО

ДҮЙ ДҮРШЭЛӨӨ АНДАЛДАН АБАЛСАЛГЫН ЛЕКТОРИ

Иркутска гидроэлектростанциин барилга дээрэ ажалай дүй дүршэлые андалдан абалсалгын саг үргэлжын лектори эмхидхэгдэбэ. Эндэ элдэб мэргэжэлтэд—экскаваторщик, бульдозерист, 25 тоннын самосвалые жолоодогшо, электрогагнуурша, бетон шудхагша ба бусад түрүү мэргэжэлтэд лекцинүүдые уншаха юм. Тэдэнэр ямар аргаар ажалдаа ехэ амжалтануудые туйлаһан тухайгаа, шэнэ хүсэтэ техникые яажа һайнаар ашаглахаб гэжэ өөһэдынгөө дүй дүршэлһөө хөөрэжэ үгэхэ байна.

Һаяхан гидроэлектростанциин суута экскаваторщик, ахалагша машинист В. А. Малков лекци уншаа. Нүхэр Малков өөрынгөө ажалые мэдэхэ эрхим мэргэжэлтэ ба эсэшэ сусашагүй уралан нарижуулагша юм. Энэ нүхэрэй хүтэлбэрилдэг «ЭМ-1» № 2 экскаваторай экипаж барилга дээрэ хүдэлмэрилжэ захалһаар 1.300.000 кубометр шорой малтажа гаргаһан байна. Лекци шагнагшад нүхэр Малковһаа олон асуудалнуудые һуража, хангалтатай харюу абаһан байна.

ЮРЫН ХҮДЭЛМЭРИШЭНЭЙ 25 ЖЭЛЭЙ АЖАЛ

Иркутск городой станок бүтээлгын заводой коллектив үнинэй хүдэлмэришэн, инструментальна цехын начальник Иннокентий Акимович Любенковэй ажалай 25 жэлэй ойе тэмдэглэбэ.

25 жэлэй саада тээ нүхэр Любенков заводто юрын хүдэлмэришэнөөр хүдэлжэ захалһан юм. Тиин эдэбхи, үүсхэл ехэтэй хүн байһан туладаа цехын начальник болотороо ургаа. Мүнөө тэрэнэй хүтэлбэри доро хүдэлмэрилжэ байһан цехын коллектив даалгабаряа саг үргэлжэ үлүүлэн дүүргэдэг, хэмжүүрэй нарин зэмсэгүүдые бүтээн гаргадаг байна.

Заводой директ эрхим ажалайнь 25 жэлэй ойтой дашарамдуулан, нүхэр Любенковтэ Хүндэлэлэй грамота ба һарынь салинайнь хэмжээнэй мүнгэн шан барюулһан, хүдэлмэришэдэй коллектив—алтан часы бэлэглэһэн, профсоюзна комитет курортдо ошохо путёвко түлөөһэгүйгөөр үгэһэн байха юм.

ХАНЫН ГАЗЕТЭНҮҮДЭЙ ВЫСТАВКЭ

Слюдянка станциин түмэрзамшадай клубта ханын газетэнүүдэй, «Дайшалхы хуудаһануудай», «Молни» ба сатирическэ хуудаһануудай выставкэ эмхидхэгдэбэ.

Паровозно депогой «Локомотив» гэжэ үдэр бүри гарадаг ханын газетэ харагшадай зүгһөө һайшаалда хүртэбэ. Энэ газетэ коллективэйнгээ ажалай байдалые үргэнөөр харуулна, тэндэ хэблэгдэһэн материалнуудынь уран найруулгынгаа талаар ехэ һайн байба. Мүн харгы замай дистанциин «Стальной путь» гэжэ газетэ социалистическэ мүрысөө, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые үргэнөөр харуулжа шадаа.

Хүдэлмэришэдые ажалай үндэр амжалтануудта элсүүлхэ, түрүүшүүлэй дүй дүршэл нэбтэрүүлхэ, ажалай журам улам һайжаруулха гэһэн үүргэеэ олонхи редколлегинүүдэй һайнаар дүүргэжэ байһание энэ выставкэ харуулба.

КОЛХОЗОЙ БАРИЛГАНУУД

Эхирит-Булгадай районой Молотовой нэрэмжэтэ колхоз энэ жэлдэ культурна барилгануудай хүдэлмэри үргэн далайсатайгаар ябуулжа байна.

Эндэ 200 хүнэй һууритай клуб шэнэдхэн заһабарилагдаһан, колхозой библиотекын байрлаха гэр шэнээр бодхоогдоһон байна.

Һаяхан колхозно тосхоной эгээн заахан ажаһуугшадта бэлэг болгогдон—хүүгэдэй садай байха гэр ашаглалгада оруулагдаба.

КОМБАЙНУУДЫЕ КУКУРУЗА ХУРЯАЛГАДА ТААРУУЛНА

Нельхайска МТС-эй харьяата колхозууд энэ жэлдэ хамта 1700 гектар силоснэ культура, тэрэ тоодо 1400 гектар кукуруза таряа. Механизаторнууд тарилгаяа дүүргэн сасуу хуряалгын хүдэлмэридэ бэлэдхэл хэжэ ороо һэн. Комбайнуудые кукуруза хуряалгада тааруулха түсэгаар монтажна бригада 10 хүнһөө бүридхэгдэһэн байгаа. Мүнөө энэ бригада «Коммунар» маркын 5 комбайн таруулаад байна.

Механизаторнууд июлиин 10 болотор 7 комбайн кукуруза хуряалгада тааруулха гэжэ шиидэнхэй.

«Восточно-Сибирская правда» газетэһээ.

Ажабайдалай гэрэлтэ замаар

Минии хүсэл

ᴴнай һургуулида классһаа класста оролгын, мүн ᴴа һургуули дүүргэлгын экзамен боложо һаяхан ᴴэбэ.

ᴴ жэлдэ дунда һургуули дүүргэгшэдэй ажабай-ᴴ илангаяа ехэ баяр болобо. Ургажа ябаа за-үетэнэй эрдэм ном шудалха хэрэгтэнь манай Коммунистическэ парти, Советскэ правительст-ᴴя ехэ анхарал табина. Зол жаргалта со-ᴴэ үхибүүд уужам, һаруул сэбэр классуудтай, түхеэрэлгэнүүдээр гүйсэд хангагдаһан һургу-ᴴудта һуралсана. Дунда һургуули дүүргээд, ажа-ᴴалай гэрэлтэ замда гараад байхадаа, бидэнэр, жаргалта советскэ залуушуул Эхэ орондоо, би-ᴴтэ эхэ эсэгэнэр мэтээр хандажа, һурган хү-мүүлһэн багшанартаа баяр баясхалан хүргэнэ-

ᴴнда һургуули дүүргэһэнэйнгээ удаа дээдэ һур-ᴴида орожо, инженерэй мэргэжэлтэй болоод, за-ᴴ орожо хүдэлхэб гэжэ би үшөө бага ябахадаа ᴴша һэм. Энэ хүсэлни бэелүүлэгдэхэ бэзэ гэжэ һайдаһаб. Юундэб гэхэдэ, манай ороной за-үетэнэй урда үргэн зам нээлгээтэй. Залуушуул ᴴ наукын хяра орой өөдэ тэгүүлхэ, алдар солоор ᴴлэгдэһэн ажал хүдэлмэри хэхэ хэмжээлэшэгүй ᴴрга боломжотой.

ᴴбан жэлэй турша соо һуража гараһанайнгаа ха-ᴴа бидэнэр Эхэ орондоо үнэн сэхээр алба хэхые ᴴдохобди.

Нина Баркова,
Улан-Удын 3-дахи һургуули дүүргэгшэ.

ГЭС-эй барилга дээрэ ажаллахаар ошохомни

ᴴветскэ Конституциин наран доро урган хүмүү-ᴴэ байгаа зол жаргалта залуушуул бүхы эрхээ ᴴхэ ёһоороол эдлэнэ.

ᴴрдэм номдо һураха эрхээ бидэ залуушуулай ᴴхын тулада Коммунистическэ парти, Советскэ ᴴвительство манда бүхы услови байгуулһан бай-

ᴴарти, правительствын энэ анхарал оролдолгодонь ᴴу болгон бидэнэр номоо һайнаар үзэхые оролдо-ᴴи. Энэ жэлдэ манай дунда һургуули дүүргэжэ ᴴшадай олонхинь жэлэй турша соо номоо ехэ ᴴдосотойгоор үзөөд, экзаменаа муу бэшээр ба- Жэншээнь, Валерий Кирюхин жэлэй турша соо ᴴо һайнаар үзөөд, экзаменаа барихадаа бүхы ᴴмедүүдээрээ «5» гэһэн сэгнэлтэ абаа.

ᴴбан жэлэй турша соо һураад, ажабайдалай ехэ ᴴ гараад байһан бидэнэр мэргэжэлээ дураараа ᴴхэ арга боломжотой болобобди. Хаанашье ᴴэрые һонирхолтой ажал угтана. Советскэ хү-ᴴй үдэр бүри хэжэ байһан ажал бүхэн һонирхо-. Эрдэм наукын туһаламжаар тэдэнэр хурдан ᴴн урасхалта гол мүрэнүүдые хазаарлана гү, ато-ᴴюусые шэнжэлжэ амгалан тайбан ажалда хэ-ᴴнэ гү, тэнгэри нэрьюулһэн самолёт жолоодоно ᴴдалай мэтэ нэмжыһэн шэниисэ хадана гү—эдэ ᴴдэ хүнэй дура татамаар. Энэ жэлдэ манай һур-ᴴи дүүргэгшэд өөрынгөө дуратай мэргэжэлые шэ-ᴴ байна. Рая Никитиченко врач болохые, Макси- Пластинин гэгшэд радиотехник болохые хүсэ-Сибириин хүсэтэ мүрэн болохо Ангарын уһые ᴴинаар хааха гэһэн мэдээсэлые үшөө зургаада-класста һуража байхадаа газетэ дээрэһээ унша-ᴴбайгааб. Энэ хүсэтэ мүрэниие хаалсаха дурамни ᴴр хүрөө һэн. Хэды хүсэбэшье би тиихэдэ арайл ᴴбайгааб. Мүнөө арбадахи класс дүүргээд бай-ᴴа энэ һанал бодолоо хүсэлдүүлхэ арга болом-ᴴой болоод байнаб. Энэ зун Ангара мүрэн дээрэхи ᴴлгада ошожо хүдэлхэмни. Тэндэ ажаллажа байха ᴴө ямар нэгэн мэргэжэл олоод, тэрэ мэргэжэлээ ᴴшадань үргэлжэлүүлхэ зорилготойб.

Григорий Климов,
Хориин дунда һургуули дүүргэгшэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улан-Удэ городой нэгэдэхи дунда һургуулиие дүүргэгшэд.

А. Мантаевай фото.

Степан ЩИПАЧЁВ

ЕХЭ ЗАМАЙ ЭХИНДЭ

Үүлэ маные һалхин яаралтайгаар туунa,
Үндэр тэнгэриһээ һүүдэрынь газарта бууна...
Алтан дэлхэй дээрэ арбан долоотой ябахада
Али тухай һайхан бэ даа, һанаад үзэхэдэ.

Ажал байдалые бэеэрээ туршаха болонош,
Айхабтар шухаг нюусануудаарнь һонирхохош.
Үнгэ хангын мэргэжэлнүүд һубарилдаад,
Үльгэр түүхынхидэл адляар угтан ерэхэл даа.

Газар дэлхэйн бии болоһонһоо хойшо
Гар хүртөөгүй хэбтэжэ байгаа булаша
Мянган жэлдэ манай эдлэхэ ёһотой
Маша ехэ баялигууд байһаниинь лабтай.

Аяма халуун Тюя-Муюнһаа эхилээд,
Аяар холын хүйтэн Хибиныи шэлээр
Тэдэниие бэдэрһэн геологууднай субанхай,
Тэгнээ, үргэбшэнь наранда үнгөө хубиланхай.

Шаргал сагаан үһэтэй һубэлгэн хүбүүхэйм
Шадал мэдүүлэн тэдэнээр ябалсана гэлэйл.

Халуун эльһэн соогуур шье һаатангүйгөөр умбанад,
Хангил үндэр хабсагай дээгүүршье дүүлиһэд.

Үүлэ тулама хаданууд үндылдэн бархайна,
Үер түргэн уһан хабшал соогуурнь шууяна.
Саһата мүнгэн оройнуудынь майханууд шэнгеэр
Сайбалзан харагдана улам улам элихэнээр.

Бүри һаянай һуралсажа ябаһан эдиршүүлшье,
Буурал сагаан толгойтой болоһон эрдэмтэдшье
Үдэшын хонгорто түүдэгээ тойрон һуугаад,
Үсхэрүүлһэн һү, сухари, консервээ гарганад.

Холын нютагай агаараар утааниинь анхилна,
Хоншуухан үнэртэй сайгаа тэдэнэр аягалнад.
Гаараһан якзатайгаар долгиёо эбхэн даллаад,
Гашуун уһатай океан дүтэ шэнгеэр амилаа.

Эдир залуу бидэнэй сэдьхэлые буляаһан
Эгээл иимэ үзэсхэлэнтэ замууд угтанал даа.
Хамаг бүхы мэргэжэл дууһыень шудалха һэм,
Харин теэд манай наһан ори гансал даа.

Ч. Намжилов оршуулба.

Агроном болохоб

Хүндэ индустриие хурдан түргэнөөр хүгжөөхэтэеэ хамта хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудые эрид хүгжөөхэ гэһэн туйлай ехэ зорилгые парти, правительствомнай советскэ арадай урда табяад байна. Хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудые эрид хүгжөөхэ гэһэн парти, правительствын уряае бүхы советскэ арад хүндэтэйгөөр хүлеэн абаад,энэ зорилгые бэелүүлхын түлөө эрмэтэйгээр ажаллажа байна. Городуудтахи олон мянган ажалшад, тэрэ тоодо хүдөө ажахын талаар нилээд ехэ дүй дүршэлтэй болоһон мэргэжэлтэд саг үргэлжэ ажаллахаар партиин уряагаар хүдөө нютагуудта гарана. Бүгэдэарадай энэ шухала хэрэгһээ советскэ залуушуулшье гээгдэнэгүй. Олон мянган залуушуул партиин уряада харюу болгон городуудһаа хүдөө нютагуудта гаража, олон зуун жэлдэ гар хүртөөгүй шэнэ газар хахалалсана, колхоз, совхозуудтахи малажал хүгжөөлгэдэ туһалалсана.

Мүнөө дунда һургуули дүүргэгшэд бүгэдэарадай энэ тэмсэлдэ мүн лэ хабаадалсаха гэжэ шиидээбди. Манай һургуули дүүргэһэн Амгалан Цыбенов, Карл Балханов, Ольга Коротуева гэгшэд энэ намар Бурят-Монголой зооветеринарна институтдай агрономическа факультедтэ орожо һуралсахань. Биишье тэдэнэртэй ошохоор шиидээб.

Һургуулияа дүүргэхэдэмнай Эхэ орон хаана манииие эльгээнэб, тэндэл ошожо ажаллахабди.

Катя Баирбиликтуева,
Сэлэнгын аймагай Ново-Селенгинскын дунда һургуули дүүргэгшэ.

Мэргэжэлээ саг үргэлжэ дээшэлүүлхэб

Һуралсалай жэлэй үедэ һургуулиин наһатанай урогуудаа дүүргээд гэртээ бусаха үедэ тэдэнэрэй урдаһаа ерэжэ ябаһан шэнэ һурагшадые хаража болохо байна. Эдэнэр хүдэлмэришэн залуушуулай үдэшын һургуулиин һурагшад гээшэ. Манай ороной залуушуул өөһэдынгөө бэлиг шадабариие бүхы талаһаань элирүүлэн харуулха, дуратай мэргэжэлээ шэлэн олохо, тэрэ мэргэжэлээ саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ угаа ехэ арга боломжотой. Ороноймнай зүг бүхэндэ, ехэ ехэ барилгануудташье, городууд болон хүдөө нютагуудташье, хаа хаанагүй хүдэлмэришэн залуушуулай үдэшын һургуули нээгдэнхэй. Завод, фабрикануудта ажалладаг элдэб мэргэжэлтэй залуушуулые тэдэ һургуулинуудта хаража болохо юм.

Улан-Удэ городтошье үдэшын олон һургуули нээгдээ. Минии һуралсадаг үдэшын нэгэдэхи һургуулиие энэ жэл олон залуушуул дүүргэжэ гараа. Тэдэнэртэй хамта биишье аттестат абалсажа гарааб. Ажаллажа байгаад, үдэшын һургуулида һуралсаха гээшэ бэрхэтэйшэг байһаниинь мэдээжэ. Тиибэшье советскэ залуушуул бэрхэшээлһээ сухаридаггүй байна. Сагаа зүбөөр хэрэглээд байбал ном үзэхэ, мүн нийтын хүдэлмэришье хэлсэхэ арга бии байдаг. Номоо үзэхынгөө хажуугаар шадал зэргээрээ комсомольско организациин хүдэлмэридэ туһалалсанаб.

Үдэрэй һургуулида 8 класс дүүргээд, Улан-Удын мотор заһабарилгын заводто токарёор ажаллажа эхилээ һэм. Тэндэ ажаллаха үедөө үшөөл эрдэм багатай байһанаа мэдэржэ, энэ һургуулиин 9-дэхи класста орожо эрдэмээ дээшэлүүлһэн байгааб. Минии һургуулида һуража олоһон эрдэм практическа ажалдамни ехэ туһа хэнэ. Мүнөө дүрбэдэхи разрядай токарь болооб. Туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амарангүй, энэ жэлһээ дээдэ һургуулида эрдэмээ үргэлжэлүүлхэб.

Александр Прутовой,
Улан-Удын үдэшын 1-дэхи һургуули дүүргэгшэ.

Республикын һургуулинуудта экзамен боложо дүүрэбэ

Классһаа класста оролгын экзамен республикын һургуулинуудта дүүрэжэ, классһаа класста ороошод зунай амаралтада гараад, амаралтынгаа үдэр бүхэниие һонирхолтойгоор үнгэргэнэ. Улан-Удэ городой, мүн республикын хүдөө нютагуудтахи һургуулинуудта дунда һургуули дүүргэлгын экзамен байгша оной июниин 20—21-дэ, зарим һургуулинуудта июниин 25-да дүүрээ.

Республикын һургуулинуудтахи һурагшадай тоо жэл бүри олошорно. Хэрбээ 1953 — 1954 оной һуралсалай жэлдэ республикын һургуулинуудта бүхы дээрээ 11800 һурагшад һуралсаһан байгаа һаа, энэ жэлдэ 12804 һурагшад һуралсаа.

Энэ жэлдэ болоһон экзаменуудай даб дээрэхи дүн хадаа һургуулинуудта һуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин жэл бүри һайжаржа байһые гэршэлэн харуулба. Республикын һургуулинуудта хаа хаанагүй бэелүүлэгдэжэ байгаа политехническэ һуралсал түрүүшынгээ аша үрэ харуулжа эхилбэ. Энэнь үнгэрэгшэ экзаменуудһаа элирэн харагдаа.

10-дахи классые энэ жэлдэ дүүргэгшэдэй ажабайдалда эдэ үдэрнүүдтэ ехэ баяр боложо байна. Хаа хаанагүй вечер боложо, дунда һургуули дүүргэгшэдтэ аттестат барюулагдана, мэргэжэл шэлэн олохо тушаа элдэб һонирхолтой уулзалганууд болоно.

Мартагдашагүй баяр

ᴴюниин 23-най үдэр ехэ уһатай ᴴогой ороһон дээрэһээ үдэшэлэн ᴴ-Удэ городто һэрюун тунгалаг ᴴа.

ᴴжалаа дүүргэһэн городой ажал- үйлсэнүүдээр нишэ тиишээ сү-ᴴэйгөөр алхалалдана. Ямар нэ-гайхамшагта һанал бодолдо эзэ-ᴴдэһэн, соггой хүхюун шэг шарай- омог дорюун хүбүүд басагадые ᴴнэрэй дундаһаа илгаруулан ха-ᴴа болохо байгаа. Эдэ омог до-ᴴ хүбүүд басагадай ажабайдал-ᴴнаһан соонь мартагдашагүй ехэ ᴴ эдэ үдэрнүүдтэ боложо байна. ᴴнэр арбан жэлэй турша соо эр- номдо һураад, мүнөө ажабайда- ехэ замда гарахаяа байна. Эдэ ᴴүд басагад энэ үдэшэ түрэл һур-ᴴинуудтаа ошожо, дунда һургуу-ᴴдүүргэһэнэй аттестат абахань.

Улан-Удын 3-дахи дунда һургуу- Хадын саатуур наранай орожо, ᴴлшынгээ гэрэлые туяатуулан ᴴа үеэр энэ һургуулиин гурбан ᴴкар байшангай газаа, зосоо хү-ᴴ басагадууд—дунда һургуули ᴴрэашэд олоороо сугларжа эхил-

ᴴдэшын 9 час. Һургуулиин гурба- дабхартахи зал һайндэрэйхеэр ᴴэглэгдэнхэй. Сценын гүн дунда ᴴхэ Ленинэй портрет табяатай. ᴴын дээдэ талада иимэ үгэнүүд ᴴн харагдана: «Хүндэтэ нүхэд, ᴴанхи ажабайдалдатнай амжал-ᴴүсэнэбди».

ᴴя шубуун мэтэ дүн сагаан платьенуудые үмдэһэн адлихан басагад зал руу орожо, һууринуудаа эзэлнэ. Һургуули дүүргэгшэдэй уряалаар ерэһэн түрэлхид болон айлшад мүн лэ эндэ һуулсаба.

Һуралсалай энэ жэлдэ 10-дахи класс дүүргэһэн Тамара Константиновагай дурадхалаар президиум һунгагдажа, ургамал сэсэгүүдээр бүрхөөгдэһэн столой саада тээ президиумэй гэшүүд һууриява эзэлбэ.

Һургуулиин директор Екатерина Прокопьевна Бурдуковскаяда үгэ үгтэбэ. Екатерина Прокопьевна дунда һургуули дүүргэгшэдтэ хандажа үгэ хэлэхэ зуураа, ингэжэ мэдүүлбэ:

—Мүнөөдэр, та бүгэдэ дунда һургуули дүүргээд, аттестат абажа байхадаа ажабайдалай ехэ замда гарахаяа байнат. Энэ үдэр гансашье таанадай бэшэ, харин бултанаймнай һайндэр боложо байна. Мэргэжэлээ өөрынгөө дураар шэлэжэ, Эхэ орондоо ашатай туһатай хүнүүд болохо дүүрэн аргатайт. Энэ баярта үдэрөөртнай дашарамдуулан, таанадые амаршалнаб.

Екатерина Прокопьевнагай амаршалгын үгэ хэлэһэнэй удаа һурагшадта аттестат барюулагдажа эхилбэ. Заркова Эльвира гэһэн фамилиин хамагһаа түрүүн соносхогдоходо, зал соо һууһан нэгэ басаган тэндэ һуугшадай нэрьемэ альга ташалга доро президиумдэ дүтэлжэ ерэбэ. Заркова Эльвирадэ һургуулиин директорэй аттестат барюулһанай удаа, тэндэ байһан нэгэ багша Эльвирын үбсүүндэ сэсэг хадхажа үгэбэ. Ингэжэ часһаа үлүү саг соо 106 һурагшадта дунда һургуули дүүргэһэнэй аттестат барюулагдаа.

Һурагшадта аттестадуудые барюулһанай һүүлээр хэдэн басагад президиумдэ дүтэлэн ерэжэ, бэлэг болгон багшанартаа баглаа сэсэгүүдые барюулаа.

Энэ жэл һургуули дүүргэгшэдэй үмэнэһөө Валентина Дударева үгэ хэлээ. Зал соо байгшадта хандан үгэ хэлэһэн энэ басаган парти, правительстводаа, һурган хүмүүжүүлһэн багшанартаа баяр баясхалан хүргэбэ. Тиигэншьегүй яахаб. Эндэ, зал соо һуугааша багшанарынь эдэнэрые һурган хүмүүжүүлхын түлөө хэды ехэ оролдолго гаргааб. Эдэ багшанар арбан жэлэй турша дотор һурагша бүхэнэйнгөө амжалта туйлахадань хүхижэ ябаа ха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улан-Удэ городой гурбадахи дунда һургуулиин директор Екатерина Прокопьевна Бурдуковская Евдокия Баировада болбосоролой аттестат барюулжа байна.

Һурагшад Лариса Белоруссова, Наиля Габидуллина, Валентина Дударева, Рената Смолева гэгшэд алтан, мүнгэн медальнуудые абахаар зууршалагдаба.

10 жэлэй саада тээ энэ һургуули түрүүшынхеэ дүүргээшэд врачын, агрономой, инженерэй, багшын, мүн бусадшье мэргэжэлтэй болоод, ороной зүг бүхэндэ ажаллана. Энэ һургуули дүүргээшэдэй нэгэ зариманиинь мүнөө дээдэ һургуулинуудта эрдэмээ үргэлжэлүүлнэ. Һургуули дүүргэгшэдэй нилээд олониинь һургуулиингаа нэрэ хүндые арюун нангинаар абажа ябадаг. Лидия Семиусова, Валентина Буркова, Людмила Якушина болон бусад тэдэнэрэй тоодо оролсоно. Эдэнэй нэрэ һургуулиин омгорхол болонхой.

Һурагшадай энэ вечертэ ерэһэн түрэлхид сэдьхэл хүдэлгэмэ үгэнүүдые хэлэһэн байна.

Рахиль Соломоновна Ярославская ингэжэ мэдүүлээ:

—Ажабайдалай ехэ замда басаганайнгаа гаража байхада баясажа хананагүйб. Манай ороной залуу үетэн эрдэм номдо һураха, дуратай мэргэжэлээ шэлэн олохо хизааргүй ехэ аргатай болонхой. Октябрьска революциин лэ ашаар манай үхибүүдэй иимэ ехэ зол жаргалтай болоһониинь мэдээжэ. Советскэ арадые илалтаһаа илалтада хүтэлжэ ябаа түрэл Коммунистическэ партидаа, энхэргэн эхэ мэтээр үхибүүдыемнай һурган хүмүүжүүлһэн багшанарта үнэн зүрхэнэй баяр хүргэнэб. Ажабайдалай ехэ замда гараад байһан таанарта үнэн зүрхэнһөө һайниие хүсэнэб.

Арбан жэлдэ үсэд нэтэрүүгээр һуралсажа, дунда һургуули дүүргэһэнэй аттестат гартаа бариад байһан тэдэ һурагшадай сэдьхэл зүрхэниинь билтарма баяраар халин байгаа һэн. Эгээл тэрэ үедэ тэндэ һуугаашад иимэ һанал бодолоор эзэлэгдэнхэй байгаа:

«Бидэнэрэй урда үргэн ехэ зам нээгдээтэй. Наукын гайхамшагта ордонууд үүдээ сэлинэ, тоо томшогүй олон завод, фабриканууд, колхоз, совхозууд ажалай габьяада уряална. Хаанашье ошо—шинии дуран. Иимэ орондо ажаһуухада ямар һайхан бэ! Эрдэм номтой болоһонойнгоо харюуда бидэнэр Эхэ орондоо хаанашье, хэзээдэшье үнэн сэхээр алба хэхэбди».

Дунда һургуули дүүргэгшэдтэ зорюулагдажа болоһон баярай заседаниин һүүлээр һурагшад үглөөгүүр болотор сэнгэжэ наадаа. Тэдэнэр ирагуу һайхан хүгжэмэй аялга доро янза бүриин танца наадахаһаа, хоолойнгоо гараса дуунуудые дуулахаһаа гадна, элдэб һонирхолтой наада зугаа эмхидхэһэн байна.

Баяртаа дашуурһан һурагшадай наадаһаар байтар зунай наран мандаба. Эгээл энэ үедэ наада зугаагаа дүүргээд, һурагшадай газаашаа гарахада үглөөнэй наран тэдэниие ажабайдалай ехэ замда уряалһандал гоё һайханаар толорон байгаа һэн.

Ажабайдалай ехэ замда гараһан эдэ залуушуул баярта үдэрөө, арбан жэлэй турша соо һуража гараһан һургуулияа хэзээдэшье мартахагүй.

И. БАЛЬДИРОВ.

Н. А. Булганин Джавахарлал Неру хоёрой хамтын мэдүүлгэ тушаа хилын саанаһаа абтаһан мэдээсэлнүүд

ИНДИ

ДЕЛИ, июниин 24. (ТАСС). Делиин политическэ бүлэгэйхид СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин Индиин премьер-министр Дж. Неру хоёрой хамтын мэдүүлгые. уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулха, социально-политическэ элдэб системэтэй оронуудай бэе бэеэ ойлголсолгые бэхижүүлхэ шухала зэбсэг боложо үгэхэ түүхэтэ документ мүн гэжэ тоолон, амаршална гэжэ «Хиндустан Таймс» газетэ бэшэнэ.

Советско-индийскэ хамтын мэдүүлгые амаршалха зуураа, Индиин дотоодын хэрэгүүдэй министр Пант энэ мэдүүлгэ Индиин эб найрамдалай политикада харюусана гэжэ тэмдэглээ.

Индийскэ национальна конгрессэй генеральна секретарь Шриман Нарайан Агарвал хамтын мэдүүлгэ хадаа эб найрамдал хангалгада ехэ үүргэ дүүргэхэ түүхэтэ удхашанартай документ гээшэ гэжэ хэлэһэн байна.

Индиин политическэ элитэ ажалябуулагша Раджагопалачирия Азиин ба Африкын оронуудай Бандунгска конференцидэ хабаадагша оронуудта мүнөө Советскэ Союз хамжаба гэжэ мэдүүлээ. Мүнөө эб найрамдалай дайсад мухардалгада оруулагдаба гэжэ тэрэ тэмдэглэһэн байна.

«Индо-советскэ мэдүүлгэ хадаа эб найрамдалай хэрэгые шэнээр дэмжэлгэ мүн гэжэ тоолохо бүхы эшэ үндэһэн бии» гэжэ «Хиндустан Стандард» газетэ түрүү бэшэг дотороо бэшэнэ. Агуухэ гүрэнүүдэй правительствонуудые толгойлогшонорой Женевэдэ уулзахын урда тээ тус мэдүүлгын толилогдоһон ябадал хадаа онсо удхашанартай гэжэ газетэ тоолоно.

Тайваньска болон индо-хитадай асуудалнуудые гуримшуулха тухай тус мэдүүлгэ дотор хэлэгдэһэниие газетэ һайшаана.

«Индиан экспресс» газетэ «Динамо» стадион дээрэ болоһон митинг дээрэ Н. А. Булганинай хэлэһэн үгын удхашанарые түрүү бэшэг дотороо тэмдэглэһэн байна. «Советскэ премьер-министр,—гэжэ тэрэ газетэ бэшэнэ,— Бандунгска конференциин дүнгүүдые амаршалжа ба тэрээнэй декларациие дэмжэжэ, бэе бэеэ һайнаар ойлголсохо хэрэгтэ ёһотой оруулалта хэһэн байна».

ПОЛЬША

ВАРШАВА, июниин 24. (ТАСС). Мүнөөдэр бүхы централЬна газетэнүүд СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин Индиин премьер-министр Джавахарлал Неру хоёрой хамтын мэдүүлгые эли газарнуудта толилоо. Хоёр правительствые толгойлогшонорой мэдүүлгэ хадаа эб найрамдал тухай ба хани ёһоор харилсан ажаллалга тушаа анхарал оролдолгоор нэбтэрэнхэй гэжэ газетэнүүд тэмдэглэнэ.

«Трибуна люду» газетэ иигэжэ бэшэнэ:

Премьер-министр Д. Неругэй Советскэ Союз ерэһэниие польско олониитэ туйлай ехэ анхаралтайгаар хаража байгаа. Манай һанаһан юумэ зүб боложо бэелүүлэгдээ, премьер-министрнүүд Н. А. Булганин Д. Неру хоёрой хамтын мэдүүлгэ энээниие гэршэлжэ үгэнэ. Советскэ Союз Индиин республика хоёрой хоорондын харилсан ажаллалга бүри бэхижүүлэгдэхэнь, зэргэ ажабайха мэдээжэ табан принциптэ тэдээнэй хоорондын харилсаанууд түшэглэнэ гэһэн мэдээсэлые бидэнэр баяртайгаар хүлеэгээбди.

БОЛГАРИ

СОФИ, июниин 24. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин Индиин премьер-министр Джавахарлал Неру хоёрой хамтын мэдүүлгые тайлбарилха зуураа, «Работническо дело» газетэ «эб найрамдал бэхижүүлгэдэ ехэ оруулалта» гэһэн гаршагтай түрүү бэшэг соогоо иигэжэ бэшэнэ:

Энэ документ хадаа туйлай ехэ түүхэтэ удхашанартай. Тэрэ хадаа Советскэ Союзай ба Индиин арадуудай хоорондын хани ёһоной харилсаануудые саашадань бэхижүүлэн хүгжөөхэ бата һуури мүн, эб найрамдал тухай ехэ анхарал оролдолгоор нэбтэрһэн документ мүн.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин Индиин премьер-министр Джавахарлал Неру хоёрой хамтын мэдүүлгые манай арад үнэн зүрхэнһөө амаршална гэжэ тус газетэ бэшэнэ.

ЧЕХОСЛОВАКИ

ПРАГА, июниин 24. (ТАСС). Эндэхи газетэнүүд СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин Индиин премьер-министр Джавахарлал Неру хоёрой хамтын мэдүүлгын текстые толилоо. Энэ мэдүүлгэ хадаа уласхоорондын хэдэ хэдэн гол шухала асуудалнуудай талаар Советскэ Союзай ба Индиин правительствонуудай һанал бодолой нэгэн адли байһаниие харуулаа, энэнь уласхоорондын тон орёо проблемэнүүдые эб найрамдалай аша туһада шиидхэлгэдэ хэлбэришэгүй ехэ удхашанартай гэжэ газетэ бэшэнэ.

ЮГОСЛАВИ

БЕЛГРАД, июниин 24. (ТАСС). «Политика» газетэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин Индиин премьер-министр Джавахарал Неру хоёрой хамтын мэдүүлгын бүхы текстые толилоо. «Зэргэ ажабайха принципүүдые хүндэлэлгэ хадаа уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулха гол найдабари мүн» гэһэн гаршаг доро хамтын мэдүүлгын текст толилогдоо.

АНГЛИ

ЛОНДОН, июниин 24. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин Индиин премьер-министр Джавахарлал Неру хоёрой хамтын мэдүүлгые халуунаар амаршалһан индийскэ хэблэлэй эндэ абтаашье һаань, английска буржуазна хэблэл хамтын мэдүүлгын удхашанарые багадхаха гэжэ али аргаараа оролдоно, Советскэ Союзай гадаадын политикада ямаршье үндэһэгүйгөөр халдан добтолно.

«Дейли Геральд» газетэ советско-индийскэ хани барисаанай элитэ ехэ удхашанарые үгөөрөө мэдэрхэ баатай болоһон байна. Гэбэшье, газетэ хадаа Советскэ Союзай үнэн сэхые һэжэглэлдэ оруулна, Советскэ Союз бусад гүрэнүүдэй дотоодын хэрэгтэ оролсоно гэжэ баталхые һэдэнэ.

США

ВАШИНГТОН, июниин 24. (ТАСС). Үсэгэлдэр болоһон пресс-конференци дээрэ гүрэнэй департаментын түлөөлэгшэ Уайт гэгшэ Н. А. Булганин Дж. Неру хоёрой хамтын мэдүүлгые тайлбарилхаһаа арсаһан байна.

НЬЮ-ЙОРК, июниин 24. (ТАСС). «Нью-Йорк Таймс» газетэ Н. А. Булганин Джавахарлал Неру хоёрой хамтын мэдүүлгэдэ гараа табиһантай дашарамдуулан редакционно хэрзэгы статья толилжо, тэрээн дотороо индийскэ премьер-министр тушаа бүдүүлиг аашалалга гаргаба.

В. М. Молотов уулзалгануудые хэбэ

САН-ФРАНЦИСКО, июниин 24. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Советскэ Союзай делегациие толгойлогшо, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотов Индонезиин, Бирмын, Пакистанай, Египедэй, Иранай, Сириин, Грециин, Турциин, Афганистанай, Эфиопиин делегацинуудай толгойлогшодые, мүн Финляндиһаа ООН-эй дэргэдэ байгаа ажаглагшые урижа, июниин 21-дэ ба 22-то завтрагуудые эмхидхэбэ. Эдэ уулзалгануудай үедэ хани ёһоной хөөрэлдөөнүүд болоо.

ООН-эй ойн баярай сессидэ ерэһэн Советскэ Союзай делегациин толгойлогшо, Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотов июниин 22-ой үдэшэ Франциин гадаадын хэрэгүүдэй министр Пинэ гэгшын хүндэлэлдэ обед эмхидхэбэ. Хоёр орондо хабаатай уласхоорондын мүнөөнэй асуудалнуудай талаар һанамжануудаа элирхэйлһэн хөөрэлдөөн обедэй һүүлдэ болоо.

Вьетнамай Демократическа Республикын делегаци Хитадта ерэбэ

ПЕКИН, июниин 23. (ТАСС). Вьетнамай Демократическа Республикын президент Хо Ши Мин түрүүтэй, Вьетнамай Демократическа Республикын правительствын ба вьетнамска ажалшадай партиин делегаци мүнөөдэр Наньнин ерэбэ. Делегациие угтахын тулада вокзал дээрэ ба ойро шадарай үйлсэнүүдтэ городой 10 шахуу мянган ажалшад суглараа. Суглараагшадта үгэ хэлэһэн Хо Ши Мин вьетнам ба хитад арадуудай хоорондохи хани барисаан улам хүгжэн бэхижэхэ байха гэжэ этигэжэ байһанаа мэдүүлээ.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Ассамблей дээрэ

ХЕЛЬСИНКИ, июниин 23. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Мүнөөдэр Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Ассамблей хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлээ. Үглөөнэй заседани бразильска уранзохёолшо ба олониитын элитэ ажалябуулагша Жозе де Кастро гэгшын түрүүлэлгэ доро нээгдээ. Тэрэ хадаа ассамблейн президиум өөрынгөө бюрое һунгаа, тэрэшэлэн ассамблейн хүндэтэ түрүүлэгшээр Эдуард Эррио һунгагдаа гэжэ мэдээсээ. Мүн гурбан асуудалай талаар: буу зэбсэг хуряалгын ба атомна зэбсэгэй, аюулгүй байдалай, национальна бэеэ даанхай байдалай ба эб найрамдалай асуудалнуудай талаар гурбан ниитэ комисси, мүн дүрбэн тусхай комисси (экономическа ба социальна асуудалай талаар, культурын асуудалай талаар, залуушуулай проблемэнүүдэй талаар, эб найрамдалай хүсэнүүдэй ажал-ябуулгын асуудалнуудай талаар) һунгагдаһан байна.

Торонто городой «Эб найрамдалай церковно мисси» гэжэ организациһаа ажаглагша боложо ерэһэн, Канадын англиканска церквиин священик Канди үглөөнэй заседани дээрэ түрүүлэн үгэ хэлээ. Удаань, Рамешвари Неругэй ассамблейдэ эльгээһэн бэшэг уншагдаа.

Эб найрамдал хамгаалха хитадай арадай комитедэй түрүүлэгшэ Го Мо-жо удха түгэлдэр ехэ үгэ хэлээ. Тэрээнэй үгэ үни удаан үргэлжэлһэн альга ташалгаар нэгэнтэ бэшэ таһалдуулагдажа байгаа.

Удаань Индиин делегациин үмэнэһөө эб найрамдалай бүхэиндийскэ соведэй түрүүлэгшын орлогшо Косамби үгэ хэлэһэн байна. Новозеландска делегациин үмэнэһөө г-жа Лей үгэ хэлээ. Японско профессор—атомна болон водородно зэбсэг хорихо тухай эрилтэдэ гар табиулха, национальна соведэй генеральна секретарь Каору Ясуи атомна ба термоядерна зэбсэг хорихын түлөө, атомна дай хорихын түлөө японско арадай тэмсэл тухай хөөрэһэн байна.

Удаань үгэ хэлэһэн юристнүүд-демократуудай уласхоорондын ассоциациин түрүүлэгшэ Притт (Англи) уласхоорондын эрхын талаар хараха болоо һаа, атомна зэбсэг хуули буса гэжэ тоологдохо ёһотой гэжэ тэмдэглэбэ.

Энээгээр үглөөнэй заседани дүүрээ.

Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин ойн баярай сесси дээрэ

САН-ФРАНЦИСКО, июниин 23. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Үсэгэлдэр ООН-эй ойн баярай сессидэ хабаадажа байгаа делегацинуудай, американска болон дэлхэйн олониитын, хэблэлэй гол анхарал СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо, Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр, Советскэ Союзай делегациие толгойлогшо В. М. Молотовой хэһэн мэдүүлгэдэ хандуулагдаһан байна. Советскэ делегациин толгойлогшын үгэ хэлэхые шагнахаяа Сан-Францискода ажаһуугшадһаа гадна, США-гэй бусад городууд болон штадуудһаа хүнүүд ерээ. Эртэ үглөөнһөө захалан, сессиин үглөөнэй заседаниин эхилхэ хүрэтэр олон зуугаад американецууд заседаниинуудай залда орохо билет абахын тулада ээлжээндэ зогсоһон байна. Оперно театрын үргэн ехэ байшан хүн зоноор дүүрээд, орохые хүсэһэн бүхы хүнүүдые багтаажа шадаагүй. Хэблэлэй түлөөлэгшэдэй ложонуудта хүнүүд дүүрэн байба. В. М. Молотовой хэлэһэн үгэ заседаниин зал сооһоо радиогоор ба телевизионно сетеэр дамжуулагдажа байба.

ООН-эй ойн баярай сессиин түрүүлэгшэ Ван Клеффенс СССР-эй делегациие толгойлогшо В. М. Молотовто үгэ үгэнэ. Советскэ делегациие толгойлогшын трибунада гарахада зал соо байгаашад нэрьемэ альга ташалгаар угтана. Делегадууд, айлшад, корреспондентнүүд В. М. Молотовой хэлэһэн үгые тон анхаралтайгаар шагнана, альга ташалгаар нэгэнтэ бэшэ таһалдуулна.

Буу зэбсэг хороохо, атомна зэбсэг хорихо, шэнэ дайнай аюулые зайсуулха асуудалнуудай талаар табиһан майн 10-най дурадхал дотороо Советскэ Союз юрын буу зэбсэг тушаа баруун гүрэнүүдэй дурадхалые гүйсэд хүлеэн абаһан байна, тиимэһээ «атомна зэбсэг тухай асуудалай шиидхэлгые хойшонь татаха эшэ үндэһэн баруун гүрэнүүдтэ мүнөө байхагүй, тэдэнэр хадаа атомна ба водородно зэбсэг хэрэглэхэ ябадалһаа арсахые, советскэ проект дотор дурадхагдаһанай ёһоор энэ зэбсэг гүйсэд хорихые зүбшөөхэ ёһотой» гэһэн В. М. Молотовой мэдүүлгые суглараагшад һайшаажа, альга ташалгаар угтана. Буу зэбсэг хороолгын, атомна зэбсэг хорилгын, шэнэ дайнай аюулые зайсуулгын бүхы асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ Хитадай Арадай Республика хабаадаха ёһотой гэһэн В. М. Молотовой үгэнүүд альга ташалгаар угтагдана.

Американска арад тушаа советскэ арадай һайн һайхан мэдэрэлтэй байдагые советскэ делегациие толгойлогшын элирхэйлхэдэ ба «Эб найрамдалай, аюулгүй байдалай улам найдабаритай, бэхи бүхэ болохо ябадал, тиигэжэ үни удаан жэлнүүдэй туршада бүхы дэлхэй дээрэ найдабарита амгалан байдал хангагдаха байһан ушар Советскэ Союзай ба Америкын Холбоото Штадуудай арадуудһаа нилээд дулдыдаха байна. Советскэ арад эгээл энээниие хүсэнэ, эгээл энээн тээшэ американска арадшье эрмэлзэнэ гэжэ манай арад найдана» гэһэн тэрээнэй мэдүүлгые суглараагшад халуунаар, нэгэнтэ бэшэ альга ташан угтана.

«Нэгэдэмэл Нацануудай Организаци дотор манай социалистическэ гүрэнэй эзэлжэ байһан һууриин удхашанарые Советскэ Союз бүрин мэдэрнэ», «бата бэхи эб найрамдал ба уласхоорондын аюулгүй байдалые хангахын тулада Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин бүхы ажалябуулгые дэмжэхын тула Советскэ Союзһаа юун хэрэглэгдэхэ байнаб, тэрээниие бүтээхын тулада тэрэ бүхы шадалаараа оролдодог байна» гэһэн В. М. Молотовой түгэсхэлэй үгэнүүд бүхы зал дотор болоһон шанга альга ташалгаар угтагдана.

Үсэгэлдэр үглөөнэй заседани дээрэ мүн Филиппинын, Иранай, Кубын, Йеменэй, Югославиин, Гватемалын түлөөлэгшэд үгэ хэлээ.

САН-ФРАНЦИСКО, июниин 23. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Үсэгэлдэрэй үглөөнэй заседани дээрэ үгэ хэлэһэн Иранай гадаадын хэрэгүүдэй министр Энтезам һүүлэй һарануудай туршада уласхоорондын түгшүүрилэй зарим тэды һуларжа байһаниие өөрынгөө үгэ дотор һайшаан тэмдэглээд, дүрбэн гүрэнэй толгойлогшонорой болохоёо байгаа зүблөөн уласхоорондын оршон байдалдахи түгшүүрилые саашадань һуларуулгада туһалха, «хүйтэн дайнда» эсэс табиха байха гэжэ найдажа байһанаа мэдүүлбэ. ООН-эй бүхы гэшүүд, түрүүшын ээлжээндэ агуу ехэ гүрэнүүд «эблэрэлгын ба сэхэ уулзалгын» аргануудые улам үргэнөөр хэрэглэдэг болохо зэргэтэй гэжэ Энтезам хэлэбэ. Эб найрамдал аршалан хамгаалха хэрэгтэ саашадаа ООН бүри ехэ үүргэ гүйсэдхэхэ байха гэжэ этигэжэ байһанаа иранска түлөөлэгшэ мэдүүлээ.

Кубын түлөөлэгшын хэлэһэн үгэ заседанида байлсаһан делегадууд, айлшад болон журналистнуудые гайхуулба, юуб гэхэдэ, тэрэ хадаа Советскэ Союзда эсэргүүгээр «хүйтэн дайе» үүдхэгшэдэй хэдэг хашартай болошоһон үгэнүүдые дабтаһан байна.

Филиппинын түлөөлэгшэ Ромуло ООН-эй Уставые дахинаа хаража үзэхэ хэрэгтэй гэбэ.

Югославска делегациие толгойлогшо, гадаадын хэрэгүүдэй талаар гүрэнэй секретарь Коча Попович эбтэй амгаланаар харилсан ажабайха политика баримталхыень бүхы гүрэнүүдые уряалба.

Үдэрэй заседани дээрэ Швециин, Австралиин, Ирагай, Венесуэлын, Тайландын, Коста-Рикын, Люксембургын, Парагвайн түлөөлэгшэд үгэнүүдые хэлээ. Тэдээнэй олонхинь уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулха шухала, эбтэй амгаланаар харилсан ажабайха принципые бодотоор бэелүүлхэ хэрэгтэй гэжэ онсолон тэмдэглэһэн байна.

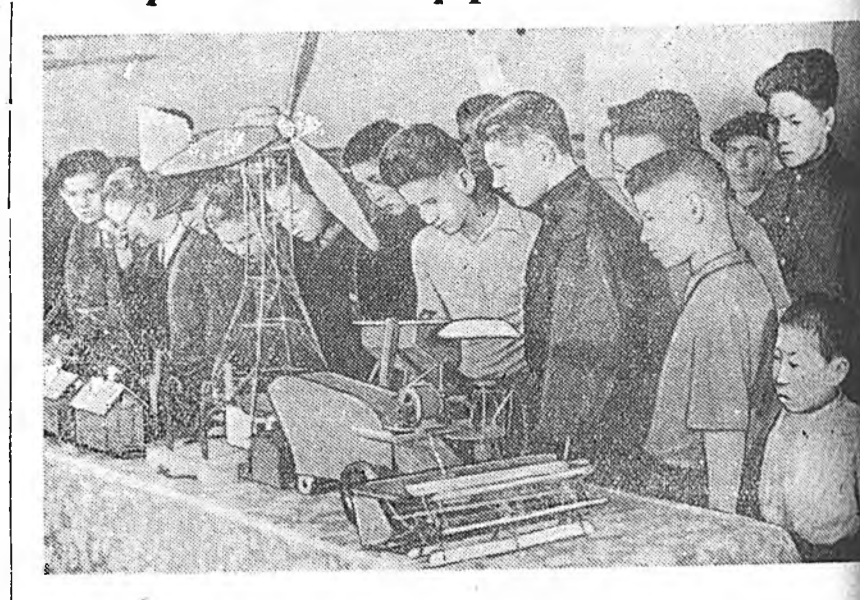
Швециин гадаадын хэрэгүүдэй министр Унден уласхоорондын түгшүүрилэй шалтагаанууд тушаа хэлэхэ зуураа, ООН дотор эзэлхэ хуулита эрхыень Хитадай Арадай Республикада олгохо тухай асуудалда ехэ анхарал хандуулаа.

Уласхоорондын харилсаануудтахи түгшүүрилэй һуларһые тэмдэглэхэ зуураа, Унден болбол «буу зэбсэг хуряаха, атомна зэбсэг хорихо, дэлхэйн шэнэ дайнай аюулые зайсуулха тухай» Советскэ Союзай дурадхалнууд «буу зэбсэг хуряалгые эрхилхэ комиссидахи мухардалгада эсэс табижа, энэ проблемые амжалтатай һайнаар зүбшэн хэлсэхэ арга боломжые бии болгоо» гэжэ хэлэбэ.

Индиин премьер-министр Дж. Неру Англи ошохо болобо

ЛОНДОН, июниин 24. (ТАСС). Премьер-министр Иден Индиин премьер-министр Неруе Лондон ерэхыень уриба гэжэ тусхай соносхогдоо. Неру энэ уряалые хүлеэгээ, июлиин 8-да Лондон ерэхэнь гэжэ мэдээсэгдэнэ.

Эдир технигүүдэй выставк[а]

Улан-Удын Пионернүүдэй байшанда хүүгэдэй техническэ творчествын республиканска выставкэ һаяхан нээгдэбэ. Энэ выставкэдэ республикын бүхы һургуулинуудай һурагшадай уран гараар хэгдэһэн янза бүриин модельнүүд, гоё һайхан зурагууд, оёгдомол хубсаһа хунар болон хүдөө ажахын машинануудай, гэрэй хэрэгсэлэй зүйлнүүдэй модельнүүд харуулагдана.

Байшангай доодо дабхарта ороходо таатай зохидоор табигдаһан түхэреэн ба тэбхэр тэбхэр столнууд, зөөлэн стулнууд, диван, шкатулка, парта, самовар болон бусад зүйлнүүд мебельнэ магазиндал адляар табяатай харагдана. Эдэниие хүүгэд хээ.

Тэрээнһээ саашаа ошоходо Улан-Удын железнодорожно 2-дохи училищиин һурагшадай бүтээһэн станогуудай хүдэлмэрилжэ байхань дуулдана. Эндэнь хадааһа хэдэг, модоор элдэб зүйл тошнилдодог универсальна станогууд, мүн пассажирска, ашаанай вагонуудай заахан модельнүүд түмэр харгы дээрэ хойно хойноһоо һубарилдаад байхань харагдана. Эдэ бүгэдые суглараагшад ехэ һонирхожо харана, үхибүүдэй шадабариие һайшаан магтанад.

Нүгөөдэ булангдань хүн зон олоороо сугларанхай, экспонадуудые ехэ һонирхон харана.

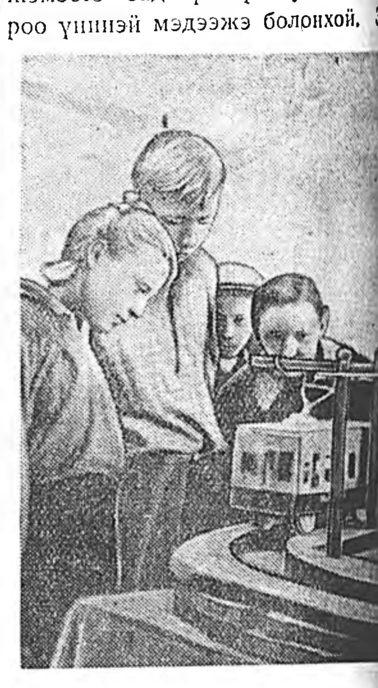
— Вася, энэшни юун гээшэб? — гэжэ нэгэ үбгэн өөрынгөө аша хүбүүнһээ асууна.

— Энэ өөрөө ябадаг комбайн гээшэ, — гэжэ аша хүбүүниинь харюусана. Хайшан гээд ябадаг юм ааб гэжэ үбгэнэй асуухатай сасуу, тэндэ байһан хүбүүн моторыень хүдэлгэжэ, комбайн стол дээгүүр ябажа эхилнэ. Энээниие Ториин дунда һургуулиин һурагшад Владимир Раев, Николай Тугариков, Афанасий Поломошнов гэгшэд уралан хээ гэһэн гаршаг паспорт дээрэнь бэшээтэй байна. Мүн тус һургуулиин һурагшадай хэһэн модельнүүдэй дунда алхалан ябадаг экскаватор, электрифицированнэ тосхоной макет болон бусад модельнүүд харагшадай һайшаалда хүртөө.

Тээ саанахананъ түхэреэн стол дээрэ табяатай, урдаа нэгэ лампочка носооһон электровоз ябажа байна. Энээниие харагшад бүри һонирхоно. Энэ хадаа Мухаршэбэрэй аймагай Шаралдайн долоон жэлэй һургуулиин һурагшадай хэһэн модель.

Нүгөө ехэ таһаг соонь үнгэ бүриин шэрэтэй пассажирска пароходууд, баржанууд, шверботонууд, яхтанууд, уһан доогуур ябадаг онгосонууд олоп. Эдэ бүгэдые хараад ерэхэ[...] порт гү, али пристаниие һануула[...] хина. Улаан шэрэтэй «Байкал[...] гэжэ пассажирска пароход хар[...] шадай һайшаалда хүртэбэ. Энээн[...] Нижне-Ангарска дунда һургуули[...] эдир моделистнүүд хэжэ, выставкэ[...] эльгээһэн байна.

Тиихэдэ һургуулинуудай круж[...] гуудай хүдэлмэриие харуулһан [...]то-карточкануудай тусхай фото-а[...]бомууд тус выставкэдэ табигданха[...] Жэшээлхэдэ, Баргажанай аймаг[...] Уринска дунда һургуулиин һураг[...]дай һайханаар зохёоһон фото-ал[...]бом һургуулиингаа ажабайдал[...] гүйсэд харуулна. Эдэниие һург[...]лиин эдир фотографууд өөһэдөө х[...]һэн байха юм. Тус һургуули ур[...] жэмэстэ садаараа республика дото[...]роо үнинэй мэдээжэ болонхой. Э[...]

альбом дотор тэрэ сад ба садайнга[...] хойноһоо һурагшадай харууһалж[...] байһан зурагууд бии.

Выставкые түрүүшын үдэр горо[...]дой 100 гаран ажалшад хараһа[...] байна. Выставкэ дээрэ һайн сэгнэл[...]тэ абаһан һурагшадта үнэтэ шаң[...]гууд барюулагдаха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Ториин дунд[...] һургуулиин һурагшадай хэһэн өөр[...] ябадаг комбайн, 2. Мухаршэбэр[...] аймагай Шаралдайн долоон жэл[...] һургуулиин һурагшадай хэһэн элек[...]тровоз, 3. Ториин дунда һургуули[...] һурагшадай хэһэн электрификац[...]лагдаһан тосхон.

Текстнь **Б. Цыремпиловэй,**
Фотонь **А. Мантаевай.**

Фермынгээ дэргэдэ худагтай болобо

Энээнһээ урда Маарагта нютагай малшад малаа уһалха уһаар дутажа, ехэ бэрхэшээлдэ ородог байһан юм. Мүнөө энэ нютагта худаг малтагдажа, уһан элбэг болобо.

Яруунын аймагай эрхэ байдалда худаг малтажа, уһа гаргахань ехэ бэрхэшээлтэй юм. Тиигэбэшье һаань, Михаил Гончаровой бригада эндэ 4 һара ажаллажа, 46 метрын гүнзэгыһөө уһа бүлэн гаргаха арга олгобо. Бригадынхид газар үрэмдэдэг машинын хүсөөр энэ хүшэр хү[...]дэлмэри дүүргэһэн байна.

Мүнөө Молотовой нэрэмжэтэ кол[...]хоз энэ худагайнгаа дэргэдэ дизел[...]нэ двигатель, уһа бүлэхэ насос то[...]хоо. Үбэлдөө энэ худагһаа мал ав[...]томатическа аргаар уһалагдаха, му[...]зундаа сабшалан уһалха байна.

М. Николаев.

Редакторай орлогшо
О. ГОМБОЕВА.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32. заместителя редактора — 32-74. отв. секретаря —27-37. партийной жизни, сельского хозяйства— 47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем — 24-74. корректорская—32-67. бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00491. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР. Зак. № 3297.